

WIELKOPOLSKI DZIENNIK LUDOWY

PIERWSZE PISMO CODZIENNE CHŁOPÓW

CENA NUMERU 5 ZŁ

ROK II, Nr 10 (175)

ŚRODA
12 stycznia 1949 roku

Wsch. sł. 7.45, zach. 15.32

Ścisła i braterska współpraca PZPR ze Stronnictwem Ludowym

Premier J. Cyrankiewicz mówi o sojuszu robotniczo-chłopskim na 52 posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego

W dniu wczorajszym odbyło się 52 plenarne posiedzenie Sejmu Ustawodawczego, w czasie którego Izba wysłuchała trzech wielkich przemówień: exposé Premiera J. Cyrankiewicza i ministra skarbu K. Dąbrowskiego oraz prezesa CUP min. dra Dietricha.

W związku z zapowiedzianym exposé Premiera, posiedzenie wzbudziło żywe zainteresowanie. O godz. 10, min. 8 Marszałek W. Kowalski otworzył posiedzenie Sejmu, przy szczelnie wypełnionych ławach poselskich i przepełnionej galerii dla publiczności. W ławach rządowych zauważyliśmy m.in. Marszałka Polski M. Żymierskiego, wicepremierów: A. Korzyckiego i W. Gomułkę, min. Modzelewskiego, Dąb - Kocioła, Podedworneg i in. W lożach dyplomatycznych obecnych kilku przedstawicieli korpusu dyplomatycznego, z ambasadorem ZSRR Lebiediewem, w otoczeniu członków ambasady. Przybyło również na posiedzenie wielu korespondentów prasy zagranicznej.

Po załatwieniu spraw porządkowych Marszałek zawiadomił Izbę o wpłynięciu sprawozdania z wykonania narodowego planu gospodarczego na rok 1947. Sprawozdanie powyższe zostało odesłane do Komisji Planu Gospodarczego.

Poza tym Marszałek zaproponował uzupełnienie porządku dziennego punktem 14-tym, mianowicie sprawozdaniem Komisji Administracji i Bezpieczeństwa Publicznego oraz Ziem Odzyskanych, o rządowym projekcie ustawy o scaleniu zarządu Ziem Odzyskanych z ogólną administracją państwową.

Przystępując do 1 pkt. porządku dziennego Marszałek udzielił głosu prezesowi Rady Ministrów ob. Józefowi Cyrankiewiczowi w celu wygłoszenia exposé, które zostało wysłuchane przez Izbę z najwyższym zainteresowaniem i wielokrotnie oklaski wane. Szczególnie gorąco Izba oklaskiwała ten fragment przemówienia, w którym premier podkreślił rolę sojuszu robotniczo - chłopskiego i Stronnictwa Ludowego. Premier powiedział na ten temat:

„Sojusz robotniczo-chłopski przejawiać się będzie w ścisłej i braterskiej współpracy Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej ze Str. Ludowym, które od początku prowadziło postępową część chłopów po słusznej drodze wspólnej budowy Polski Ludowej i z Polskim Str. Ludowym, które przezwyciężywszy haniebną spóściznę mikołajczykowską coraz aktywniej staje obok Str. Ludowego jako współbudowniczy chłopskiej jedności".

Sejm zamanifestował również swe gorące uczucia dla Wojska Polskiego, które — jak stwierdził premier stoi w jednym szeregu z Armią Radziecką, główną siłą pokoju i suwerenności narodów.

Wielokrotnie przerywano oklaskami część expose, w której premier — omawiając politykę zagraniczną rządu — podkreślił, że polityka sojuszu ze Związkiem Radzieckim znajduje pełne i serdeczne poparcie w społeczeństwie polskim.

Długotrwałą owacją przyjęto końcowe słowa expose, zapowiadające, iż w roku bieżącym pójdziemy po linii dalszej konsolidacji politycznej, dalszego wzmocnienia Polski, zwycięskiej realizacji planu trzy letniego oraz dalszego wzmocnienia siły i dobrobytu Polski Ludowej.

(Przemówienie premiera J. Cyrankiewicza podajemy na str. 3, 4 i 5 w obszernym streszczeniu).

Depesza z Chicago do Marszałka Sejmu Władysława Kowalskiego

DO
MARSZAŁKA SEJMU USTAWODAWCZEGO
WŁADYSŁAWA KOWALSKIEGO
WARSZAWA

Zebrani w Polskim Konsulacie Generalnym okazji tradycyjnej wieczerzy świątecznej przedstawiciele Polonii w Chicago przesyłają Obywatelowi Marszałkowi wyrazy czci i życzą, aby Jego twórcza praca dla Polski odniosła w nowym 1949 roku pełny triumf.

J. Kowalski, F.S. Zygmunt Oczkoś, I. Iwiński, J. Janiec, A. Bendarz, J. Hellmuth, J. B. Walterz, B. Langer, N. Lotoszyński, M. Bossmin, K. Nalewajko, A. Cachel, E. Cachel, A. Bierciuk, I. Lotoszyńska, L. Jaskólski, A. Stachurska, J. Patyk, C. Sarnecki, W. Pałka, A. Ropacewicz, C. Koenig, W. Makarewicz, W. Derengoski, dr S. Mintek, F. Sulewski, W. Kruczyński, N. Kmak, V. Bargiel, J. Walczak, E. Jasiński.

Potężna grupa wojsk Kuomintangu została zlikwidowana na płd. od Suczou

Walki w centrum Tientsinu

Sytuacja wojskowa w Chinach przedstawiała się w poniedziałek przed południem następująco:

W centrum Tientsinu toczą się walki uliczne. Oddziały ludowe prowadzą taktykę ostrożną, nie chcąc dopuścić do zniszczenia tego ważnego ośrodka przemysłowego i komunikacyjnego.

Chińska rozgłośnia ludowa podała do wiadomości, że w poniedziałek przed południem **zlikwidowano ostatecznie wszystkie wojska nacjonalistyczne, otoczone na południe od Suczou. Wśród zlikwidowanych wojsk znajdują się m. in. 3 grupy armii, a to 2, 13 i 16.**

Chińska rozgłośnia ludowa komunikuje, że zlikwidowane armie nacjonalistyczne bezskutecznie próbowały przedrzeć się na południe do głównych linii obronnych Czang Kai-Szeka, znajdujących się koło Jang-Tse. Ostateczną likwidację kotła kuomintangowskiego na południe od Suczou, w którym znalazło się około 250 tysięcy żołnierzy, rozpoczęto w dniu 6 stycznia.

Wymiana depesz z okazji święta BSRR

W związku z 30-leciem powstania Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej nastąpiła wymiana depesz między prezesem Rady Ministrów Józefem Cyrankiewiczem, a przewodniczącym Rady Ministrów BSRR A. E. Kleszczewem.

Pomimo niezadowolenia Wielkiej Brytanii

Izrael rozpocznie rokowania z Egiptem

Sytuacja na Bliskim Wschodzie nadal napięta

Agencja Reutera podaje oficjalne oświadczenie rządu Izraela, złożone w poniedziałek w Tel Avivie, o wycofaniu wszystkich wojsk żydowskich z terytorium Egiptu.

Oświadczenie stwierdza również, że w chwili kontrataku egipskiego, na krótko przed zaprzestaniem ognia w ubiegły piątek, wojska żydowskie znajdowały się na terytorium Palestyny w odległości co najmniej 5 km od granicy egipskiej.

Agencja Reutera donosi z Bagdadu, że na granicy między Palestyną a Irakiem doszło do starcia, w wyniku. którego oddziały Iraku zajęły ważne wzgórza. Komunikat ogłoszony w Bagdadzie stwierdza, że walka była niezwykle zacięta. Poległo 74 Żydów, a przeszło — 200 odniosło rany.

Agencja Reutera donosi, że rząd brytyjski skierował na wody Bliskiego Wschodu kilka większych jednostek morskich brytyjskiej floty wojennej.

W środę rozpoczną się na wyspie Rodos rokowania między Izraelem a Egiptem w sprawie zawiesze nia broni.

W poniedziałek odbyła się tu konferencja Komitetu Obrony rządu brytyjskiego, poświęcona nowej sytuacji w Palestynie. W obradach, którym przewodniczył premier Attlee, uczestniczyli: Bevin, ministrowie armii, lotnictwa i marynarki wojennej oraz naczelni dowódcy wojskowi.

Na poniedziałkowym posiedzeniu Izby Gmin posłowie Platt-Mills i Pritt, reprezentujący tzw. niezależnych socjalistów, wystąpili ostro przeciwko brytyjskiej polityce interwencji w Palestynie. Obaj posłowie potępili politykę Bevina, podkreślając, że gdyby Wielka Brytania uznała państwo Izrael przyczyniłaby się w ten sposób bardzo poważnie do utrwalenia pokoju na świecie.

Rzecznik prasowy Departamentu Stanu Mac Dermott oświadczył, że Stany Zjednoczone zwróciły się do Wielkiej Brytanii i Izraela z propozycją, ażeby potraktowały zestrzelenie 5 samolotów brytyjskich przez lotników Izraela jako „godny pożałowania wypadek", który nie powinien jednak wpłynąć na przebieg rokowań pomiędzy Egiptem a Izraelem. Rokowania te rozpoczną się w środę na wyspie Rodos w obecności mediatora ONZ dra Bunche.

Budżet Trumana w roku 1949

przewiduje 50% wydatków na zbrojenia

Prezydent Truman przedstawił Kongresowi projekt budżetu na rok podatkowy 1949/50. Budżet ten przewiduje wydatki w wysokości 41,8 miliarda dolarów. **Ponad 50 proc. budżetu obejmują wydatki związane ze zbrojeniami i polityką zagraniczną rządu amerykańskiego. Wydatki te wyrażają się w łącznej kwocie 21 miliardów dolarów.**

W związku z rozdętym budżetem wojskowym prezydent Truman zapowiedział wprowadzenie nowych podatków, które mają przynieść skarbowi 4 miliardy dolarów.

Wydatki, związane z polityką zagraniczną rządu amerykańskiego, obejmują przede wszystkim koszty planu Marshalla oraz pomoc dla Grecji, Turcji, Chin i Korei. Projekt budżetowy przewiduje w rubryce „pomoc zagraniczna" największe wydatki dla Niemiec i Japonii.

Ogromne wydatki, przeznaczone na finansowanie zbrojeń i polityki zagranicznej rządu, wpłynęły oczywiście na zmniejszenie do minimum dotacyj na cele społeczne, oświatowe, na budowę domów i na ubezpieczenia. Choć prezydent Truman w orędziu swym zaznaczył, że rozszerzenie systemu opieki społecznej jest w Stanach Zjednoczonych sprawą niecierpiącą zwłoki, to jednak budżet przewiduje na te cele jedynie 2,2 miliarda dolarów. Również na rozwiązanie zaniedbanego w Stanach Zjednoczonych problemu mieszkaniowego i na podniesienie niezwykle niskiego poziomu oświaty szkolnej — przeznaczono w budżecie nieznaczne kwoty.

Nawet gen. Clay stwierdza odradzanie się faszyzmu w Bizonii

W Berlinie opublikowano sprawozdanie za listopad ub. r. amerykańskiego gubernatora wojskowego w Niemczech gen. Clay'a o sytuacji w amerykańskiej strefie okupacyjnej. W sprawozdaniu tym gen. Clay zmuszony jest przyznać się do istnienia grup nacjonalistycznych o poglądach faszystowskich, które coraz butniej podnoszą głowy w zachodnich Niemczech.

Jedną z tych grup jest tzw. „Liga odrodzenia Niemiec", która pod tą niewinną nazwą zmierza do restytucji osławionego „Czarnego Frontu", na którego czele stał Otto Strasser. Strasser przebywa od kilku lat w Kanadzie, ostatnio zaś za powiedział powrót do Bizonii, gdzie od pewnego czasu działają już jego emisariusze.

Drugą grupą jest Narodowa Partia Demokratyczna, która rozpoczęła swą działalność w listopadzie 1948 r. Partia ta wystąpiła otwarcie z programem nacjonalistycznym i rewizjonistycznym. Przewodniczący tej partii w prowincji heskiej — Leuchtgens — domagał się na jednym z zebrań odbudowy **Rzeszy w jej dawnych granicach.**

Spółka Sofulis—Tsaldaris tworzy nowy reakcyjny rząd

Agencja France Presse podaje z Aten, że pomiędzy **Sofulisem i Tsaldarisem osiągnięto porozumienie w sprawie utworzenia nowego rządu,** którego skład będzie ogłoszony w środę. Dzięki przyciągnięciu do rządu partii socjal-demokratycznej, Sofulis i Tsaldaris zapewnili nowemu gabinetowi nieznaczną większość głosów w parlamencie. Pierwszym krokiem nowego reżimu będzie złożenie wniosku w sprawie przedłużenia wakacji parlamentarnych o dalszych 6 miesięcy. W ten sposób **nowy reżim zapewni sobie na pół roku pełną swobodę działania.**

Na szerokim świecie

To nie jest walka z religią

Aresztowanie kardynała Mindszenty'ego nie zaskoczyło na Węgrzech nikogo. Było ono bowiem konsekwencją antydemokratycznej i antywęgierskiej polityki człowieka, który kardynalską purpurę i swój autorytet wykorzystywał dla podjudzania katolickiej ludności Węgier przeciwko Republice Węgierskiej, przeciwko demokracji ludowej, przeciwko wszystkim reformom, które wyrwały Węgry z feudalizmu i faszyzmu.

Władze węgierskie stale zwracały uwagę na polityczną działalność Mindszenty'ego, ostrzegały opinię i jednocześnie zaznaczały, że działalność ta jest skierowana przeciw najżywotniejszym interesom narodu węgierskiego.

Czyje bowiem interesy reprezentował kardynał Mindszenty, robiąc z siebie „bohatera" i „męczennika"? Reprezentował on interesy dynastii habsburskiej, pod rządami której lud węgierski przez 400 lat jęczał w niewoli, reprezentował on interesy arystokracji węgierskiej i obszarników, którzy do 1945 r., tj. do przeprowadzenia reformy rolnej utrzymywali dawne stosunki feudalne na wsi; reprezentował on interesy wielkich kra jowych i zagranicznych kapitalistów, którzy pragnęli przywrócić przedwojenne „porządki" na Węgrzech.

Powodując się nienawiścią do demokracji, walcząc z obozem postępowym, Mindszenty szuka kontaktów za granicznych, dla podważenia ustroju demokratycznego na Węgrzech i wyjeżdża do Ameryki, gdzie spotyka się z Ottonem Habsburgiem i omawia plan restauracji monarchii. W tej działalności pozyskuje poparcie reakcyjnej emigracji węgierskiej i naturalnie — amerykańskich imperialistów. Powracając na Węgry przeprowadza narady z działaczami katolickimi i za narzędzie swej politycznej działalności obiera Katolickie Stowarzyszenie Ludowe, z którego pragnie uczynić platówkę monarchistyczną. Jego plany idą tak daleko, że projektuje nawet już skład rządu, który by objął władzę po przewrocie.

Fakty te oskarżają nie tylko samego Mindszenty'ego, lecz również jego klerykalno - reakcyjną klikę, która wykorzystuje sprawę religii dla przeprowadzania swej antynarodowej polityki. Te fakty jednocześnie odgradzają milionowe masy ludności od kno wań tej kliki.

Demokracja węgierska i państwo węgierskie, jak to już kilkakrotnie podkreślały czynniki miarodajne, nie walczy przeciwko Kościołowi i religii, nie może jednak tolerować, by najwyższe władze kościelne jawnie i tajnie walczyły z demokracją, podkopywały podstawy państwa ludowo-demokratycznego i działały wbrew interesom ludu.

(ab).

Wspólna konferencja SL i PSL

w Bydgoszczy

W ramach akcji pogłębienia współ pracy SL i PSL, odbyła się 8 i 9 stycznia br. wspólna konferencja wo jewódzka w której wzięli udział akty wiści powiatowi obydwu stronnictw z terenu całego województwa. Władze naczelne reprezentowali:

Stronnictwo Ludowe: Zast. sekr. gen. wiceminister **Tadeusz Rek**, oraz zast. kier. Wydziału Organizacyjnego **Witold Dąbski;**

Polskie Stronnictwo Ludowe: Prezes Rady Naczelnej poseł **Czesław Wycech** oraz ob. **Wawrzyniec Dusza.**

W referatach poruszone zostały najważniejsze aktualne zagadnienia polityczne i gospodarcze. Wnikliwej krytyce poddana została przeszłość ruchu ludowego, z podkreśleniem za równo dobrych jak i złych tradycji. Mówiono o fałszywej i szkodliwej polityce prawicowego kierownictwa „Piasta", paktu lanckorońskiego, rządów „chjeno - piasta", podleganiu sugestiom piłsudczyzny i socjalistycz nej prawicy, dywersji sanacyjnej, rządów londyńskich. Mówiono też o błędnej i szkodliwej polityce kierownictwa „Rocha", o jego uporczywym wiązaniu się z prawicą PPS, z endecją i sanacją, o próbach oddania BCh w ręce sanacyjnego kierow nictwa AK, o uleganiu sugestiom lon dyńskim, o wydatnej pomocy udzielonej przez dawne kierownictwo „Rocha" Mikołajczykowi w jego, jak się rychło okazało, rozbijackiej, szko dliwej robocie. Zarazem była też mowa o dobrych tradycjach ruchu ludowego, o „Przyjacielu Ludu", „Zaraniu", „Wyzwoleniu" o „Niezależnej Partii Chłopskiej" i „Samopomocy Chłopskiej", a wreszcie o „Woli Ludu" i lewicy ludowej w „Związku Patriotów Polskich".

Referat o ruchu ludowym wczoraj i dziś wygłosił **ob. wiceminister T. Rek.** O położeniu i perspektywach wsi na obecnym etapie mówił ob. **poseł Cz. Wycech.** Drugiego dnia referaty wygosili: **ob. W. Dąbski** o sprawach organizacyjno - politycznych i **ob. W. Dusza** o współdziałaniu SL i PSL.

Po każdym z referatów rozwinęła się obszerna dyskusja. Zabierało głos około 30 działaczy, jak ob. ob. Kołowrocki, pow. Aleksandrów Kuj. (SL). Król Stanisław, pow. Chełmno (PSL), Zyzk Bol., pow. Bydgoszcz (SL), Wróbel, pow. Świecie (PSL), Jakubowski, pow. Rypin (SL), Musiał, pow. Grudziądz (SL). Nowacki, pow. Włocławek (PSL), Michalski i Kugaczewski, pow. Włocławek (SL). Kowalski, pow. Inowrocław (SL). Baszkiewicz, pow. Brodnica (SL). Lewicki, pow. Bydgoszcz (PSL). Wróblewski, pow. Chojnice (PSL). Stanisz, pow. Lipno (SL), Bocian, pow. Szubin (SL), i inni.

Pod koniec obrad przemawiali, podsumowując wyniki, ob. ob. wice min. T. Rek i poseł Cz. Wycech.

Prasa ludowa w każdej wsi

konferencja aktywu SL woj. białostockiego

7 i 8 stycznia br. odbyła się w Białymstoku konferencja wojewódzkiego aktywu SL, poświęcona omówieniu aktualnych spraw politycznych, gospodarczych i kulturalnych wsi białostockiej.

Przedstawiciel NKW SL poseł Olszewski w referacie ideologiczno-organizacyjnym omówił zadania, ja kie stoją przed chłopami Białostocczyzny, w związku z jej odbudową i szybkim tempem zagospodarowania w ramach planu 6-letniego. Mówca podkreślił, **że chłop białostocki wspólnie z polską klasą robotniczą i pod przewodnictwem PZPR, budować będzie ofiarnie Pol skę socjalistyczną.**

Następnie przewodniczący Okręgowego Zarządu ZNP ob. **Radziukiewicz** wygłosił referat o problemach życia gospodarczego i oświatowego woj. białostockiego. Mówca zwrócił uwagę, **że Białostocczyzna kulturalnie należała przed wojną do najbardziej zacofanych obszarów w Polsce. Obecnie jednak, dzięki stałej i wzmożonej opiece Państwa, stan ten ulega coraz widoczniejszej poprawie. Tak np. w dniu 16 ub m. zostało przekazanych gminom w woj. białostockim 86 bibliotek. Stale wzra sta również liczba świetlic wiejskich. Coraz więcej wsi jest zradiofonizowanych. W chłopskich domach książ ka i gazeta nie jest już rzeczą rzadką, ale czymś stałym i niezbędnym.**

Z kolei **ob. Puchalski** omówił wyniki przebiegu wyborów do zarządów gminnych ZSCh na Białostocczyźnie.

Wyniki te świadczą o całkowitym zwycięstwie mało i średniorolnych chłopów nad kapitalistami i wyzyskiwaczami, którzy zostali odsunięci od kierownictwa w zarządach gminnych ZSCh, a tym samym od wpływu na bieg i kierunek gospodarki wiejskiej.

W skład 60 gminnych zarządów ZSCh w woj. białostockim weszło 275 rolników, posiadających do 5 ha ziemi, 89 gospodarujących na powierzchni od 5 do 10 ha i tylko 47 chłopów posiadających od 10 do 20 ha.

W dalszym ciągu obrad aktywiści w ożywionej dyskusji omówili spra wy dotyczące spółdzielczości samo rządu oraz zagadnienie walki z biurokracją.

Z dyskusji wynikało, że chłopi białostoccy rozumieją konieczność przebudowy zacofanej gospodarki rolnej i zdają sobie sprawę, że mogą to wykonać jedynie w ścisłym sojuszu z klasą robotniczą. (js.)

W dniu dzisiejszym

Albania obchodzi 3 rocznicę

utworzenia republiki ludowo-demokratycznej

W dniu 11 stycznia 1945 albańskie Zgromadzenie Ustawodawcze powzięło uchwałę w sprawie utworzenia Albańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej. W trzecią rocznicę utworzenia Republiki odbędą się na terenie Albanii liczne uroczystości.

Albańska Agencja Telegraficzna „ATA" ogłosiła artykuł, w którym podała osiągnięcia Albańskiej Republiki w ciągu ostatnich trzech lat. Po przeprowadzeniu nacjonalizacji fabryk i kopalń, produkcja przemysłowa podniosła się znacznie. Zbudowano 10 tysięcy domów, linie kolejowe, drogi i mosty. Przeprowadzono w sposób energiczny walkę z analfabetyzmem. Otwarto liczne szkoły, których ilość podniosła się o 200 proc. w porównaniu ze stanem z roku 1938.

„ATA" podkreśla, że dwuletni plan gospodarczy na lata 1949/50 wzmocni Albanię pod względem gospodarczym i politycznym. Plan ten przewiduje poważne inwestycje przemysłowe i zwiększenie produkcji rolnej. Powstaną nowe fabryki, jak: zakłady tekstylne, cukrownie, tartaki, fabryka cementu.

„ATA" przypomina, że odbudową Albanii kieruje partia świata pracy, która związała Albanię z obozem antyimperialistycznym i demokratycznym świata. Naród albański, złączony węzłami serdecznej przyjaźni ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej, śmiało patrzy w przyszłość.

Choinka dla chłopskich dzieci w Chwalibogowie

Wojewódzki Wydział Kobiecy Stronnictwa Ludowego, w świetlicy wsi Chwalibogowo, zorganizował choinkę noworoczną dla dzieci, parcelantów 3 wsi: Chwalibogowa, Chwalibogówka i Grzymisławic, pow. wrzesińskiego. Mieszkańcy tych wsi po obszarniczych w trudzie tworzą swoje nowe życie, ze względu na wielkie zniszczenia, zwłaszcza w inwentarzu żywym, jakie poczyniła tutaj okupacja i działania wojenne.

Imieniem Stronnictwa Ludowego serdecznymi słowami powitała zebranie, członkini Wojew. Wydziału Kobiecego SL ob. Irena Mierzyńska, pod kreślając w swym przemówieniu znaczenie reformy rolnej dla chłopów i wielkie osiągnięcia gospodarcze Polski Ludowej.

Delegatka Ligi Kobiet, witając kobiety Chwalibogowa, Chwalibogówka i Grzymisławic, wyraziła nadzieje i życzenie aby wszystkie kobiety tych wsi należały do Ligi Kobiet i brały udział w wspólnych wysiłkach kobiet całego świata.

Przy śpiewie kolęd i pieśni młodzieżowych ZMP, w bliskiej, przyjaznej atmosferze, rozdano podarki wszystkim dzieciom do lat 15.

Po rozdaniu podarków i rozmowach z dziećmi i młodzieżą ob. Mierzyńska zwróciła się do kobiet wiejskich i za znaczyła, że przyjazd delegatek Stronnictwa Ludowego nie miał jedynie na celu spędzenia w Chwalibogowie miłego wieczoru, ale ma na celu nawiązanie stałego kontaktu z jego mieszkańcami. Kobieta wiejska wciąż jeszcze jest przeciążona źle zorganizowaną pracą i nie ma czasu na pracę społeczną.

Nie wszędzie jeszcze zapewniona jest dostateczna opieka nad matką i dzieckiem.

Wojewódzki Wydział Kobiecy Stronnictwa Ludowego w porozumieniu z Wojew. Wydziałem Opieki Społecznej, zamierza w najbliższym czasie zorganizować w oparciu o Żeńską Szkołę Rolniczą w Chwalibogowie punkt opieki nad matką i dzieckiem, całkowicie wyposażony. Do prowadzenia takiego punktu, potrzeba odpowiedniej kierowniczki. W tym celu trzeba aby w najbliższych dniach kobiety zebrane w świetlicy wybrały spośród młodzieży swoich wsi odpowiednią kandydatkę na kierowniczkę punktu opieki nad matką i dzieckiem. Wybraną kandydatkę Wojew. Wydział Kobiecy SL umieści na kursie w Poznaniu.

Obecny na sali współorganizator wieczoru sołtys Chwalibogowa, ob. Frąckowiak, zobowiązuje się przesłać jak najprędzej zawiadomienie o wyborze kandydatki.

Niemieckie oddziały wojskowe

formują w Bizonii Anglosasi

W kołach dziennikarskich podają, że anglo - amerykańskie władze okupacyjne w dalszym ciągu **formują na terenie Bizonii niemieckie oddziały wojskowe.** W okręgu Osnabruck - Auchen znajdują się koszary oddziałów wojskowych, które otrzymały nazwę „brygad robotniczych". Na czele tych oddziałów stoją byli oficerowie hitlerowscy.

Władze brytyjskie starają się przede wszystkim zwerbować żołnierzy niemieckich, którzy **podczas wojny służyli w zmotoryzowanych dywizjach „Grossdeutschland" i „Viking".** W miejscowościach Gladbach i Krefeld przebudowano magazyny i fabryki na koszary.

Władze amerykańskie zorganizowały **pod Frankfurtem ośrodek werbunkowy dla żołnierzy niemieckich. Amerykanie werbują równocześnie faszystów polskich, czeskich i jugosłowiańskich, którzy mają służyć w tworzących się oddziałach wojskowych** — pod dowództwem niemieckim.

Surowych kar dla renegatów

domaga się prokurator w procesie współpracowników szmatławca warszawskiego

W 6 dniu procesu przeciw współpracownikom NKW, oskarżony Trepanowski zeznaje, jakoby po przybyciu po Powstaniu Warszawskim w październiku 1944 roku do Krakowa, zgłosił się na konspiracyjny punkt kontaktowy, gdzie otrzymał polecenie wstąpienia do niemieckiej agencji prasowej „Telepress", w celu dostarczania pewnych informacji z terenu redakcji. Oskarżony wyrabiał w tym czasie fałszywe legitymacje „Telepressu", dla członków konspiracji.

Następny z kolei oskarżony Pudłowski zeznaje, że autorką prac „literackich", noszących często jego podpis była Anda Kitschman. Oskarżony usiłuje przekonać sąd, iż główną przyczyną jego współpracy z prasą gadzinową była chęć zdobycia „Ausweisu".

Prokurator przedstawił sądowi artykuł oskarżonego Sierzputowskiego o tendencjach antyżydowskich, w którym opisuje on w złośliwy sposób dzieje Żydów w Warszawie. Artykuł oskarżonego ukazał się w chwili zarządzenia gen. gubernatora o tworzeniu ghetta na terenie G. G.

Po zakończeniu postępowania dowodowego, przemówienia oskarżycielskie wygłosili prokuratorzy: Kozłowski i Witkowski.

Po wnikliwych szeroko uzasadniających winę oskarżonych przemówieniach oskarżycieli, prokurator Witkowski zażądał następujących kar: **Sierzputowski Antoni — 15 lat więzienia, Szklarski Alfred — 12 lat, Ziemkiewicz Ludwik i Pągowski — po 10 lat, Mann Kazimierz — 8 lat, Pudłowski Czesław i Leśniewski Władysław — po 6 lat, Trepanowski Tadeusz, Augustowski Kazimierz i Wolski Jan — po 5 lat więzienia.** W stosunku do oskarżonego Kwiatkowskiego Mieczysława, **prokurator zażądał kary według uznania sądu.**

Kronika polityczna

Min. spraw zagr. Zygmunt Modzelewski przyjął w dniu 10 bm. posła Bułgarii w Warszawie p. Pawła Tagaroff z wizytą pożegnalną.

RADIO—TELEFON TELEGRAF

● Federacja zw. zaw. w Japonii postanowiła zwrócić się do ministerstwa pracy z protestem przeciwko zamierzonej rewizji ustawodawstwa dla robotników."

● „Daily Worker" donosi o aresztowaniu korespondentki tego dziennika w Atenach, obywatelki brytyjskiej — Bartlett.

● Elektryczność znajduje coraz szersze zastosowanie we wsi kazachskiej. W r. ub. w kołchozach Kazachstanu oddano do użytku 200 nowych elektrowni.

Będziemy dalej wzmacniać siły i dobrobyt Polski Ludowej

Premier Józef Cyrankiewicz określił w swoim exposé cele i zadania jakie stoją przed nami w 1949 roku

Rząd, któremu mam zaszczyt przewodniczyć — oświadcza na wstępie Premier — znajduje się u steru władzy od 2 lat i wchodzi w trzeci rok swej działalności. Rząd ten wyszedł ze zwycięskich wyborów r. 1947. Znaczenie tego zwycięstwa oceniamy dziś z perspektywy tych dwóch lat, które o tyle posunęły naprzód nasz kraj.

Premier przypomina, że zwycięstwo wyborcze w styczniu 1947 r. ugruntowało fundamenty Polski Ludowej, że r. 1947 stał się rokiem wielkiego wysiłku w zakresie umocnienia i usprawnienia aparatu państwowego, w dziedzinie rozgromienia reakcji. Rok 1947 był też pierwszym rokiem planowej akcji odbudowy i rozbudowy gospodarczej.

Przechodząc do charakterystyki osiągnięć roku 1948, Premier mówi m.in.:

Rok ten przejdzie do historii Polski i polskiego ruchu robotniczego pod mianem roku jedności, bo nastąpiło w ciągu tego roku połączenie partii robotniczych. Zlikwidowany został półwiekowy przeszło rozłam w naszym ruchu robotniczym. Zjednoczona we wspólnej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, klasa robotnicza, może teraz z większą skutecznością walczyć w obronie interesów wszystkich ludzi pracy w Polsce. **Może wespół z ruchem ludowym, który również kroczy ku zjednoczeniu i z innymi stronnictwami bloku demokratycznego skuteczniej bronić interesów drobnego i średniego rolnika, pracującego inteligenta i rzemieślnika, wszystkich ludzi pracy — olbrzymiej większości narodu.**

Podkreślając fakt, że Kongres Zjednoczeniowy porwał również masy pracujące do wielkiego wysiłku twórczego w postaci przedkongresowego współzawodnictwa pracy, mówca oświadcza:

To nowe podejście do pracy i wysiłku twórczego, staje się dziś kluczem naszych wszystkich sukcesów na przyszłość — sukcesów nie tylko czysto gospodarczych, ale i politycznych, kulturalnych, społecznych. Wszystkie one zależą od naszego rozwoju gospodarczego, od potencjału przemysłowego i rozmiarów produkcji przemysłowej i rolniczej.

Dotychczasowe osiągnięcia

Na tle charakterystyki r. 1948, Premier omawia następnie bilans gospodarczy r. 1948 i podkreśla, że rozpoczynający się rok 1949, będzie ostatnim rokiem planu trzyletniego i rokiem przygotowań do planu sześcioletniego, który przekształci oblicze naszego kraju. **W r. 1955 — ostatnim roku planu sześcioletniego — Polska będzie krajem zharmonizowanej gospodarki przemysłowo-rolniczej, w którym produkcja przemysłowa będzie dwukrotnie większa niż obecnie, a rolnicza wzrośnie o 35 — 40 proc.**

Stwierdzając, że r. 1948 jest tylko wycinkiem całego powojennego okresu odbudowy i przebudowy, Premier podaje kilka cyfr, ilustrujących ogólne wyniki osiągnięte do tego roku:

Po wojnie zainwestowaliśmy w gospodarczą odbudowę kraju 450 miliardów zł. Osiągnęliśmy w listopadzie 1948 r. wskaźnik stanu produkcji przemysłowej 150 w stosunku do 100 z listopada 1937 r. **W rolnictwie zlikwidowaliśmy ponad 6 milionów ha odłogów i osiągnęliśmy samowystarczalność zbożową.** Zagospodarowaliśmy Ziemie Odzyskane, osiedlając tam ponad 5 milionów Polaków i inwestując około 150 miliardów zł, zespalając tę część Polski całkowicie i definitywnie z Macierzą. Przystąpiliśmy do odbudowy zniszczonych miast ze stolicą na czele, inwestując w samej tylko Warszawie ok. 48 miliardów zł. Odbudowaliśmy nasze porty, które w 1948 r. osiągnęły ponad 16 milionów ton przeładunków. Uruchomiliśmy transport kolejowy, którego przewozy towarowe i pasażerów przekroczyły już poziom przedwojenny.

Rok 1948 — jak podkreśla dalej Premier — był ważnym i z wielu względów przełomowym wycinkiem całego tego okresu odbudowy. Był to rok szczególnego wzmożenia potencjału gospodarczego kraju, znacznego wzrostu wytwórczości we wszystkich dziedzinach, podniesienia stopy życiowej mas pracujących.

Oto niektóre cyfry z r. 1948 w porównaniu z r. 1947:

Wzrost produkcji przemysłu państwowego w stosunku do r. 1947 wynosi ok. 30 proc., zamiast planowanych 23 proc. Wartość ogólna tej produkcji — ok. 12,7 miliarda zł przedwojennych, podczas gdy w r. 1947 wynosiła ona 10,5 miliarda zł. Na jednego mieszkańca w r. 1948 przypada produkcja przemysłowa, wartości 636 zł przedwojennych, wobec 307 zł w r. 1937. W r. 1948 wydobycie węgla kamiennego wyniosło 70 milionów ton. Wyprodukowano 4.929 tys. ton koksu (116 proc. planu), 602 tys. ton rudy (110 proc.), 1.885 tys. ton cementu (106 proc.), 237 tys. ton papieru (108 proc.), 343 miliony m tkanin bawełnianych (109 proc.), 571 tys. ton cukru (110 proc.). Wzrost wydajności pracy w przemyśle państwowym wynosi 19 proc. w stosunku do r. 1947, a 45 proc. w stosunku do r. 1946.

Co przyniesie rok 1949

Przechodząc do zamierzeń na r. 1949 — Premier oświadcza m.in.: Wartość ogólna produkcji wzrosnąć winna o ok. 16 proc. w porównaniu z r. 1948 i osiągnąć sumę 17,8 miliarda zł przedwojennych. Na głowę mieszkańca przypaść powinno produkcji na kwotę 728 zł przedwojennych, czyli o 14 proc. więcej, niż w r. 1948. Produkcja przemysłu państwowego wzrośnie co do wartości o 15,2 proc. w stosunku do produkcji w r. 1948. Produkcja przemysłowa w r. 1949 przewyższy o 25 proc. całkowitą produkcję przemysłową Polski w r. 1938.

W r. 1949 produkować będziemy węgla kamiennego przeszło dwa razy więcej, parowozów przeszło 8 razy, a wagonów przeszło 46 razy tyle, co w Polsce przedwojennej, maszyn rolniczych o 60 proc. więcej, tkanin bawełnianych o 30 proc. więcej, cukru o 23 proc. więcej, niż przed wojną.

Produkcja stali surowej na głowę ludności w Polsce wzrośnie w r. 1949 w stosunku do okresu przedwojennego o 95 proc. Wzrost produkcji energii elektrycznej na głowę ludności wyniesie 179 proc. Wartość produkcji środków wytwórczych, co jak podkreśla Premier, ma szczególne znaczenie dla rozwoju przemysłu w latach następnych, wyniesie w r. 1949 — 61 proc. ogólnej wartości produkcji przemysłu państwowego, czyli o 8 proc. więcej, niż w r. 1948.

Mówca stwierdza, że nie oznacza to wcale, aby miała zmaleć produkcja w przemysłach konsumcyjnych. Przeciwnie w r. 1949 wzrośnie także bardzo poważnie produkcja dóbr konsumcyjnych w przemyśle włókienniczym, odzieżowym, cukrowniczym, spożywczym, tłuszczowym i konserwowym, przy czym przewiduje się uruchomienie bardzo wielu nowych zakładów. **Po raz pierwszy ukażą się w r. 1949 samochody ciężarowe krajowej produkcji.** Równocześnie wszczęte zostaną przygotowania do produkcji samochodów osobowych. **W r. 1949 rozpocznie się też produkcja wielu innych ważnych artykułów przemysłowych, dotychczas nieprodukowanych, jak np.: saletry wapniowej, kauczuku syntetycznego, penicyliny i innych artykułów farmaceutycznych, miedzi elektrolitycznej, silników itd.**

Reasumując przegląd zamierzeń na r. 1949 w dziedzinie przemysłu, Premier podkreśla m.in., **że w ten sposób dąży się do stworzenia dobrego położenia wyjściowego dla dalszego uprzemysłowienia kraju i do dalszego wzrostu roli sektora socjalistycznego w przemyśle.**

Z kolei mówca przechodzi do omówienia osiągnięć i planów w dziedzinie rolnictwa.

Rolnictwo w 1948 i 1949 r.

W r. 1948 nastąpiło ogromne powiększenie powierzchni uprawnej. Zlikwidowano dalszych 1.017.000 ha odłogów. Wartość produkcji rolniczej brutto, wyrażona w cenach przedwojennych, wzrosła o ok. 28 proc. w zakresie produkcji roślinnej i o ponad 22 proc. w zakresie produkcji zwierzęcej w stosunku do r. 1947. **W zakresie zbóż osiągnęliśmy w r. 1948 samowystarczalność plus pewne już nadwyżki.** Dzięki temu znacznie wzrosło spożycie artykułów rolnych na głowę ludności, które np. w zakresie trzech zbóż chlebowych po raz pierwszy przekroczyło poziom przedwojenny o 4,7 proc. Jednocześnie nastąpiło poważne zwiększenie eksportu rolniczego. Gdy przyjmiemy eksport z r. 1938 za 100, otrzymujemy dla r. 1948 m.in. następujące wskaźniki: ryby i konserwy rybne — 1.000, ziemniaki — 196, cukier — 176, przetwory ziemniaczane — 145, słód — 140.

Stwierdzając, że wyniki r. 1948 pozwalają liczyć na pełną realizację przewidywań planu trzyletniego na odcinku wartości produkcji rolnej, mówca zaznacza m. in., że w przeliczeniu na głowę ludności produkcja rolna przekroczy w r. 1949 wszystkie wskaźniki lat przedwojennych z wyjątkiem mięsa wołowego i mleka. Straty wojenne w hodowli zwierzęcej wciąż są jeszcze nie pokryte, jakkolwiek nastąpiła znaczna poprawa, która wyraża się przyrostem ilości bydła w stosunku do r. 1947 o 25 proc. Tegoroczne osiągnięcia w zakresie produkcji roślinnej stwarzają doskonałe warunki dla podjęcia prac nad generalnym wzmożeniem produkcji zwierzęcej. Niemniej ogólny niski stan tej produkcji powoduje deficyt tłuszczów i okresowe braki mięsa. **Rząd poczyni wszystkie kroki, aby poprzeć hodowlę zwierzęcą i doprowadzić do jej znacznego zwiększenia.**

Swe znaczne osiągnięcia produkcyjne w r. 1948 rolnictwo — jak podkreśla mówca — zawdzięcza przede wszystkim wzmożonej opiece Państwa Ludowego. Wyraziło się **to w poprawie na odcinku zaopatrzenia rolnictwa w środki produkcji, w odpowiedniej polityce cen, we wzmożeniu kontraktacji poszczególnych upraw i hodowli, we właściwej polityce finansowej.** Zużycie nawozów sztucznych przekroczyło przewidywania planu. **Stan traktorów** osiągnął w środku r. 1948 liczbę 14,3 tys. sztuk, zamiast przewidywanych 12,6 tys. Przed wojną chłop płacił za pług, przyjmując wskaźnik w kg żyta 100, a w r. 1948 — tylko 69. Dla azotniaku wskaźnik ten, znowu przyjmując to samo kryterium wynosił w roku ub. 46 i dla superfosfatu 61. Akcja kontraktacyjna, która rozwinęła się bardzo mocno w 1948 r., była — jak podkreśla mówca — akcją obrony chłopa i konsumenta przed spekulacją, akcją stabilizacji dostaw i cen. Wyraziła się ona w sumie 34,4 miliarda zł, wobec 23 miliardów w r. 1947 i wobec przewidywań planu na r. 1948 w sumie 25 miliardów zł.

Walka z wyzyskiwaczami na wsi

Premier stwierdza następnie, że w r. 1948 zaznaczył się przełom na froncie politycznego zróżnicowania wsi. Dzięki wzrastającej świadomości klasowej mas biednego i średniego chłopstwa wzmogła się walka przeciw wyzyskiwaczom. Elementy kapitalistyczne usunięto z szeregu zdobytych uprzednio pozycji w organizacjach gminnych, władzach Związku Samopomocy Chłopskiej, spółdzielczości wiejskiej itp. Zmiany przeprowadzone w spółdzielczości wiejskiej likwidują stopniowo spekulację w zakresie zbytu i zaopatrzenia. Akcji tej towarzyszyła działalność Rządu udzielająca poparcia biednemu i średniemu chłopstwu.

Premier przypomina, że właśnie w tym kierunku kształtowała się polityka podatkowa i kredytowa.

Nowe traktory

Mówca podkreśla, że mimo dotychczasowych osiągnięć pozostają jeszcze ogromne zadania w dziedzinie usunięcia zacofania wsi polskiej będącego wynikiem długiej niewoli obszarniczo - kapitalistycznej. **Plan na r. 1949 przewiduje wzrost produkcji rolniczej netto o ok. 7 proc. w stosunku do r. 1948, przy znacznym wzroście produkcji w majątkach państwowych i dalszego rozszerzenia akcji kontraktacyjnej. Wzmoże się tempo mechanizacji rolnictwa m. in. drogą wyprodukowania ok. 2 tys. oraz importu 3.200 traktorów i drogą zorganizowania przeszło tysiąca nowych ośrodków maszynowych.**

Przewidując jeszcze lepsze osiągnięcia w r. 1949 — podkreśla premier — pamiętać jednak musimy, że produkcja rolnicza pozostaje znacznie w tyle za szybko wzrastającą produkcją przemysłu państwowego i innych gałęzi wytwórczości. **Aby** więc nie dopuścić do zahamowania przez rolnictwo przyszłego rozwoju gospodarczego kraju sprzyjać należy stopniowemu unowocześnieniu sposobów produkcji rolniczej, co leży w interesie zarówno całej gospodarki narodowej, jak i w interesie drobnych i średnich chłopów.

Komunikacja i łączność

Z kolei mówca omawia zeszłoroczny znaczny postęp w dziedzinie komunikacji i łączności.

Kolejowe przewozy towarów osiągają w r. 1948 sumę 113 milionów ton, czyli ok. 13 proc. ponad plan oraz ok. 23 proc. więcej niż w r. 1947. W r. 1949 ma nastąpić zwiększenie przewozów towarowych o dalsze 15 proc. Również w przewozach osobowych plan został przekroczony. Równocześnie premier zwraca uwagę na znaczny wzrost wydajności pracy kolejarza, przytaczając szereg wymownych cyfr.

Międzymiastowa komunikacja samochodowa w ruchu osobowym przewiozła w r. 1948 ok. 50 milionów osób wobec 30,77 miliona w r. 1947. Plan na rok 1949 przewiduje w tej dziedzinie wzrost o dalszych 16 proc. Samochodowe przewozy towarowe wzrosły z 817 tys. ton w r. 1947 do 3.500 tys. ton w r. 1948, a plan na r. 1949 w związku ze znacznym zwiększeniem taboru przewiduje w tej dziedzinie wzrost o 115 proc. w stosunku do r. 1948. W żegludze śródlądowej przewozy towarowe wzrosły ze 183 tys. ton w r. 1947 do 544 tys. ton, a w planie na r. 1949 mają być zwiększone jeszcze o 84 proc. Premier podkreśla, że wzrost przewozów towarowych na Odrze wyniósł 269 tys. ton. Wzrost śródlądowych przewozów osobowych wyniósł 523 tys. osób w stosunku do 225 tys. w roku poprzednim, a w planie na r. 1949 suma ta ma być zwiększona do 725 tys. W żegludze morskiej przewozy towarowe wzrosły o przeszło 715 tys. ton, osiągając 1.580 tys., a w r. 1949 wzrosnąć mają do 1.600 tys.

Porty polskie

W portach polskich nastąpiło znaczne zwiększenie przeładunków, których liczba ogółem wzrosła z 10,57 milionów ton w r. 1947 — do ok. 16,5 milionów ton w r. 1948. Przeładunki portowe po raz pierwszy przekroczyły w r. 1948 poziom przedwojenny prawie o 200 tys. ton. Porty nasze są już zdolne przeładować całą ilość towarów potrzebną dla nas i krajów zaprzyjaźnionych. Port Gdynia — Gdańsk, choć był bardzo silnie zniszczony i nie w pełni jeszcze jest odbudowany, już w roku ub. uzyskał trzecie miejsce wśród portów kontynentu europejskiego i zachowuje je w roku bież. po Antwerpii i Rotterdamie. W r. 1948 przeładunek portu Gdynia — Gdańsk jest 1,6 większy niż Hamburga, przed wojną zaś był 1,6 mniejszy od Hamburga.

Wymieniając wreszcie poważny wzrost liczby urzędów pocztowych premier kończy ten ustęp swej mowy stwierdzeniem, że komunikacja i łączność rozwija się harmonijnie wraz z całym życiem gospodarczym.

Szybka odbudowa miast i wsi

Z kolei mówca charakteryzuje postępy i zamierzenia w dziedzinie budownictwa. Przypominając ogromne rozmiary zniszczeń wojennych pre-

(Dalszy ciąg na str. 4).

Będziemy dalej wzmacniać

(Dalszy ciąg ze str. 3).

mier stwierdza, że r. 1948 przyniósł dalsze umocnienie i rozszerzenie zakresu gospodarki planowej w budownictwie. Sezon budowlany miał przebieg pomyślny. Całość inwestycji budowlanych w kraju wzrosła o ok. 40 proc. w porównaniu do roku poprzedniego, wynosząc blisko 125 miliardów zł, przy czym wzrost wartości produkcji w gospodarce uspołecznionej wyniósł ok. 100 proc. a w gospodarce prywatnej — 13 proc. W toku odbudowy osiedli miejskich ze środków państwowych, oddano do użytku ok. 29 tys. budynków o kubaturze ok. 70 milionów m³. W r. 1948 w niektórych ośrodkach jak Warszawa i Górny Śląsk, rolę dominującą zaczyna odgrywać nowe budownictwo. Coraz większy udział ma budownictwo mieszkaniowe, przekraczając 40 proc. całości odbudowanej kubatury budynków w miastach i rosnąc w dalszym ciągu. Rok 1948 zapoczątkował przełom w zakresie organizacji budownictwa mieszkaniowego. W wielu punktach kraju zapoczątkowano wielkie mieszkaniowe budownictwo osiedlowe — w Warszawie, w Zagłębiu Węglowym, Poznaniu, Stalowej Woli, Ostrowcu. **W r. 1949 ZOR wydatkuje na cele budownictwa ok. 23 miliardów zł z czego większość, ob ok. 17 miliardów stanowić będzie nowe budownictwo, głównie osiedlowe.** Pozwoli to wybudować do 30 tys. standartowych mieszkań pracowniczych. Największe kredyty inwestycyjne przypadają na śląski okręg przemysłowy (7.7 miliarda zł) oraz na Warszawę (5,5 miliarda zł). Na równi z rozwojem budownictwa pracowniczego podjęto akcję zmierzającą do poprawy stanu mieszkań, będących już w użytkowaniu.

W zakresie odbudowy wsi zbliża się do końca likwidacja zniszczeń wojennych. Do chwili obecnej odbudowano przy pomocy Państwa ok. 200 tys. zagród wiejskich — przede wszystkim drobne i średnie gospodarstwa.

Kończący się rok był okresem zapoczątkowania koncentracji środków na odbudowę obszarów mających dla całego życia kraju kluczowe znaczenie. Jednym z takich obszarów był śląski okręg przemysłowy, który zużył przeszło 20 proc. całej sumy planu, dalej wymienić należy obszar Gdańska, Wrocławia i Szczecina. Jak dawniej wielkie miejsce jako rejon koncentracji wysiłków zajmuje w planie odbudowy osiedli Warszawa. Nie licząc funduszów pochodzących z ofiarności całego kraju, skierowano na nią w roku bież. blisko 25 proc. całości środków finansowych planu przeznaczonych na odbudowę osiedli.

W sumie r. 1949 przyniesie prawie dwukrotny wzrost ogólnego ruchu budownictwa w stosunku do r. 1947. Zasadniczą tendencją planu budownictwa jest zwiększenie budownictwa mieszkaniowego, szczególnie dla robotników przemysłu w r. 1949. Wybudowanych zostanie w miastach ze środków państwowych ok. 61 tys. izb. Liczba zagród wiejskich budowanych przy pomocy państwa, wyniesie 13,2 tys. Budownictwo administracyjne będzie ograniczone do zaspokojenia najniezbędniejszych potrzeb.

Zagadnienia handlu

Omawiając z kolei zagadnienia handlu, Premier podkreśla, że r. 1948 odznaczał się wzmocnioną kontrolą państwa nad działalnością przedsiębiorstw prywatnych i szybkim rozwojem uspołecznionego aparatu sprzedaży. Nastąpiła rozbudowa państwowego aparatu handlu hurtowego i detalicznego. Rok ubiegły był też na odcinku handlu okresem ostrej walki klasowej. Walkę tę — podkreśla mówca — wypowiadali nam ci, którzy na innych odcinkach tam, gdzie byli słabsi byli głosicielami swoiście pojętej stabilizacji i skostnienia form ustrojowych. Na odcinku handlu zamienianego często w spekulację, próbowano zdezorganizować życie gospodarcze, zubożyć masy pracujące, podważyć zdobycze ustrojowe, zagrodzić drogę marszowi naprzód

Co się tyczy spółdzielczości, to Premier stwierdza, że niektórzy jej szefowie i ideologowie nie rozumieli przez pewien czas istotnego sensu toczącej się walki klasowej. Nastąpiło jednak przezwyciężenie tych tendencji.

Obroty aparatu uspołecznionego w hurcie wzrosły w r. 1948 do przeszło 518 miliardów zł, to jest o 70 proc. w stosunku do r. 1947, podczas gdy obroty prywatnego handlu hurtowego spadły o 33%. Na szczeblu hurtu obroty aparatu uspołecznionego obejmują blisko 93 proc. Na szczeblu detalu obroty w gospodarce uspołecznionej stanowią blisko 40 proc. Ilość punktów sprzedaży detalicznego aparatu uspołecznionego wzrosła w roku ub. o ok. 21 proc., w stosunku do roku poprzedniego, tj. do ponad 27 tys uspołecznionych punktów sprzedaży. Plan na r. 1949 przewiduje m.in. dalsze rozszerzenie i zwiększenie obrotów sieci uspołecznionego aparatu sprzedaży, ze szczególnym uwzględnieniem sieci spółdzielczości wiejskiej.

Wspominając o pewnych zakłóceniach i niedociągnięciach na odcinku handlu, mówca potępia akcję żywiołów spekulacyjnych. Stwierdza on, że te żywioły od czasu do czasu usiłują wywołać zamęt na tym czy innym odcinku, zamęt często inspirowany przez wrogie czynniki polityczne, by tą drogą stworzyć warunki dla zdarcia skóry z konsumenta i siać niezadowolenie. Każda tego rodzaju próba w przyszłości spotka się z równie zdecydowaną kontrakcją, jak i poprzednio w takich wypadkach. Z drugiej strony naprawione będą dotychczasowe braki w uspołecznionym aparacie handlowym.

Stwierdzając konieczność dalszego wzmocnienia gospodarki uspołecznionej w handlu, Premier dodaje:

Oczywiście, że wersje o likwidacji handlu prywatnego rozsiewane przez wroga, zmierzają jedynie do zakłócenia obrotu towarowego. **Handel prywatny ma w naszych warunkach do spełnienia określone funkcje gospodarcze w dystrybucji towarów. Prywatny handel detaliczny, który funkcje swe wykonuje sumiennie i uczciwie wobec konsumentów i wypełnia swe zobowiązania wobec skarbu, może liczyć na normalną egzystencję.**

Na zakończenie swych wywodów na temat obrotu towarowego, Premier Cyrankiewicz stwierdza, że likwidacja systemu kartkowego, reforma płac i stabilizacja cen na nowym poziomie, o której mówił na obecnej sesji minister przemysłu i handlu Minc, jest wielkim sukcesem polityki gospodarczej rządu i staje się podstawą dla dalszych osiągnięć w r. 1949.

Oświata i kultura

Następna część mowy Premiera Cyrankiewicza poświęcona jest zagadnieniom oświaty i kultury. W tej dziedzinie — jak podkreśla mówca — rząd realizuje podstawowe zadania Państwa Ludowego, albowiem na wydatki w dziedzinie oświaty rozwoju kultury i nauki oraz na wydatki socjalne i opiekę zdrowotną przeznacza 37 proc. całości budżetu administracyjnego, do czego należy dodać wzrost nakładów na te cele w państwowym planie inwestycyjnym oraz poważne sumy z budżetów samorządów, organizacji zawodowych i społecznych.

Premier przytacza szereg cyfr porównawczych obrazujących rozwój szkolnictwa i upowszechnienie oświaty w Polsce. Tak więc w r. 1949 będziemy mieli w Polsce przeszło trzy i pół raza więcej przedszkoli niż przed wojną. Wskutek dalszego wzrostu ilości szkół podstawowych, nauką szkolną objętych będzie 3,6 miliona dzieci, w czym blisko 71 proc na wsi. Ilość dzieci w szkołach średnich ogólnokształcących na tysiąc mieszkańców wynosiła w r. 1948 — 8, podczas gdy w r. 1939 — 3. Ilość uczniów w szkołach zawodowych na tysiąc mieszkańców w r. 1939 wynosiła 5, a w r. 1948 — 16. Ogólna ilość studentów w 1938 r. na 35 milionów ludności w Polsce przedwojennej wynosiła 48 tys., obecnie zaś przy 25 milionach mieszkańców ilość ta wynosi ok. 100 tys.

Mówca podkreśla z naciskiem zmianę składu społecznego studiującej młodzieży. W r. 1939 dzieci robotników i chłopów stanowiły w szkołach średnich 13,7 proc., w r. zaś 1948 — 42,2 proc. Na wyższych uczelniach liczba młodzieży robotniczej i chłopskiej na pierwszym roku studiów przekroczyła 50 proc. W bursach i internatach było 64 proc. dzieci robotników i chłopów.

Przesunięcie to — jak podkreśla mówca — wprowadzić musi lepsze ukształtowanie oblicza ideologicznego przyszłej inteligencji. Znikną wsteczne narowy korporancko - faszystowskie i różne objawy zdziczenia przeszczepione na część młodzieży przez oddziaływanie środowiska mieszczańskiego. Ta niewątpliwa poprawa struktury społecznej uczniów szkół średnich i wyższych nie odpowiada jednak jeszcze ogromnym zapotrzebowaniom Polski Ludowej na nową inteligencję, zwłaszcza techniczną. Kadry tej inteligencji decydować będą o dalszym rozwoju Polski na drodze do socjalizmu, o tempie tego rozwoju **Dlatego rząd podejmie rzuconą przez Kongres PZPR ideę szybkiego formowania nowej ludowej inteligencji, inteligencji klasy robotniczej i pracującego chłopstwa — poprzez szkolenie najlepszych, najzdolniejszych robotników i młodzieży chłopskiej, poprzez stworzenie specjalnych form kształcenia fachowców dla realizacji zadań planu sześcioletniego.**

Premier podkreśla następnie konieczność podniesienia poziomu ideologicznego całej szkoły, przeprowadzenia odpowiednich reform na wyższych uczelniach i wreszcie dalszego upowszechnienia czytelnictwa, co wyrazi się w powiększeniu ilości tomów w bibliotekach do 6 milionów, to znaczy o 50 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim.

Ażeby to wszystko co planujemy w dziedzinie oświaty i kultury nie było kwiatem przy kożuchu — oświadcza Premier — proklamujemy na r. 1949 wielką państwową akcję ze specjalnym komisarzem rządowym, akcję, która musi już w pierwszym roku dać duże rezultaty, akcję na którą jeszcze nigdy Polska się nie zdobyła. Będzie to akcją zmierzającą do szybkiej i konkretnej realizacji prostego hasła: „Ani jednego analfabety w Polsce w r. 1950".

Reasumując, Premier stwierdza, że zagadnienie właściwie realizowanej oświaty — to jedna z podstaw wyjściowych dla realizacji planu sześcioletniego.

Następny ustęp swej mowy, Premier poświęca Powszechnej Organizacji „Służba Polsce", która, obejmując wychowaniem obywatelskim i fizycznym ok. miliona młodzieży, uczyniła poważny krok naprzód na drodze do podniesienia poziomu uświadomienia i kultury młodzieży. Wyliczając najgłówniejsze prace wykonane przez organizację „Służba Polsce", Premier podkreśla, że winna ona z roku na rok odgrywać coraz poważniejszą rolę.

Idziemy naprzód

Z kolei mówca przedstawia imponujące wyniki troski rządu w dziedzinie różnych zagadnień kulturalnych, jak na odcinku rozbudowy bibliotek, radiofonizacji wsi, upowszechnienia kultury teatralnej, akcji stypendialnej dla młodych talentów, wzrostu ilości nagród dla twórców, wymiany kulturalnej z zagranicą itd. Można niewątpliwie stwierdzić — mówi Premier — że odbudowa zrujnowanego wojną życia artystycznego została zwycięsko zakończona, że w wielu dziedzinach kultury poszliśmy znacznie naprzód. Mamy więcej niż przed wojną teatrów, więcej muzeów, a frekwencja w nich przekroczyła w roku ub. 2 miliony osób, więcej wystaw, więcej świetlic. Państwo wydało bitwę upośledzeniu kulturalnemu mas pracujących. Państwo rozwinie coraz szerszą ofensywę kulturalną. Mówca wyraża też przekonanie, że wzrośnie zastęp twórców, idących za przemianami społecznymi, takich jakich Józef Stalin określał mianem „inżynierów ludzkich dusz". Również w dziedzinie kulturalnej r. 1949 traktujemy jako wstęp i przygotowanie do wielkiego planu sześcioletniego. **Plan ten niewątpliwie pozwoli postawić życie kulturalne na poziomie godnym przeżywanej przez nas epoki.**

Opieka nad matką i dzieckiem

Poważne są — jak stwierdzą dalej premier — osiągnięcia w zakresie zdrowia, opieki nad matką i dzieckiem i opieki społecznej. Oto niektóre fakty:

Ilość łóżek szpitalnych na 10 tys. mieszkańców wynosiła przed wojną 22, obecnie zaś wynosi 37. Znacznie wzrosła ilość łóżek w sanatoriach dla gruźlików. Poważnie ograniczony został zasięg chorób wenerycznych przez masowe badania i bezpłatne leczenie. W zakresie lecznictwa przewiduje się wzrost liczby sanatoriów o 14 proc., co pozwoli na leczenie sanatoryjne 75 tys. osób, czyli o 25 proc. więcej niż w roku ub. Liczba ośrodków zdrowia wzrośnie do 1.200, czyli o 9 proc. w stosunku do r. 1948. W zakresie lecznictwa Ubezpieczalni Społecznej przewidziany jest poważny wzrost we wszystkich dziedzinach, w szczególności ilość ambulatoriów wzrośnie do 357, liczba lekarzy domowych i specjalistów do 4.435. Na mocy uchwalonej w październiku ustawy o zakładach społecznej służby zdrowia i o planowej gospodarce w zakresie służby zdrowia, obejmie się akcją opieki zdrowotnej całe społeczeństwo, a szczególną troską otaczać się będzie w dalszym ciągu człowieka pracy. Akcja wczasów pracowniczych obejmie w r. 1949 — 500 tys. osób, wydatki na opiekę nad matką i dzieckiem wyniosą 12 miliardów.

Wojsko zespolone z ludem

Kolejny ustęp ekspose premiera Cyrankiewicza poświęcony jest odrodzonemu Wojsku Polskiemu. Wojsko nasze — stwierdza mówca — **jest organem siły Państwa Ludowego**, stojącym na straży naszej niepodległości i suwerenności, przeciw zakusom imperializmu, przeciw manewrom podżegaczy wojennych we wspólnym antywojennym i antyimperialistycznym froncie, w najściślejszym sojuszu z główną siłą obrony pokoju i suwerenności narodów — Armią Radziecką. **Wojsko nasze jest tysiącem więzów zespolone z ludem pracującym.** Ludowe, bezwzględnie postępowe oblicze odrodzonego Wojska Polskiego ma swoje głębokie i trwałe korzenie. Kadra oficerów i podoficerów rekrutuje się ze zdrowego klasowo aktywnego bojowego społecznie elementu ludzkiego. Dyscyplina w Wojsku Polskim jest świadomą dyscypliną opartą o jego siłę polityczną, o siłę idei cementującą zwartość wojska, wzmagającą ofiarność i bojowość jego żołnierzy.

Bezpieczeństwo i sprawiedliwość

Premier Cyrankiewicz podkreśla następnie, że stabilizacja stosunków gospodarczych i politycznych w kraju odbija się również dodatnio na odcinku bezpieczeństwa wewnętrznego. Walka klasowa zaostrza się, lecz siły wrogie są coraz bardziej izolowane. Aparat bezpieczeństwa zahartowany w ciężkiej walce pierwszego okresu po odzyskaniu niepodległości, doświadczony w akcji przeciw nielegalnym organizacjom podziemnym, pozostającym na usługach obcych wywiadów i zdradzającej swój kraj za dolary rodzimej reakcji — potrafi skutecznie wykrywać i likwidować ośrodki dyspozycyjne wroga. **Powinno to — podkreśla mówca — stać się przestrogą dla ludzi otumanionych, łatwowiernych lub ocierających się o przestępstwa i nie reagujących na nie tak, jak należy.**

Z kolei mówca porusza zagadnienie dalszego usprawnienia wymiaru sprawiedliwości, co nastąpi m. in. przez intensywniejsze szkolenie nowych ludowych sędziów i prokuratorów i przez pogłębianie przemian ideologicznych dużej części starych a pozytywnie nastawionych do programu Rządu Ludowego kadr sądowych.

Stanowisko Rządu wobec kleru

Mówiąc o zagadnieniu kleru, premier oświadcza:

Rząd stoi konsekwentnie na stanowisku wolności sumienia i wierzeń religijnych. Zgodnie z tą zasadą Rząd nie zamierza wtrącać się do wewnętrznych spraw kościoła i poszczególnych wyznań. Równocześnie jednak Rząd nie będzie tolerował agresywnej postawy poszczególnych przedstawicieli kleru, a zwłaszcza hierarchii kościelnej, ani ich prób wtrącania się do spraw państwowych, do spraw świeckiego życia publicznego. Rząd nie dopuści do wykorzystywania zrzeszeń religijnych do celów obcych religii, do celów walki politycznej przeciw władzy ludowej, przeciw ustalonemu w państwie porządkowi prawnemu.

Respektując w pełni swobodę zaspokojenia potrzeb religijnych wszystkich grup ludności, Rząd jest przeciwny wszelkiemu przymusowi lub presji w zakresie wykonywania praktyk religijnych, widząc w tym tendencję sprzeczną z interesem społecznym i z zasadami demokracji, tendencję szkodliwą i grożącą wypaczaniem charakterów — szczególnie podrastającej młodzieży.

Mnożą się niestety wypadki współdziałania reakcyjnych przedstawicieli kleru z podziemiem, z wrogami Państwa Ludowego. Wszelkie próby wykorzystywania ambony, czy szat kapłańskich dla podniecenia namiętności przeciw Państwu Ludowemu, lub popierania podziemia, będą przecinane z całą stanowczością i surowością prawa. Rząd będzie na

siły i dobrobyt Polski Ludowej

tomiast otaczał opieką tych kapłanów, którzy dali i dają dowody swego patriotyzmu, chęci służenia ludziom wierzącym i nie dają się wciągnąć do antyludowych rozgrywek politycznych.

Po omówieniu problemów wewnętrznych premier Cyrankiewicz przeszedł do spraw związanych z polityką zagraniczną Polski Ludowej, mówiąc co następuje:

Cele polskiej polityki zagranicznej

Rok miniony był rokiem dalszych zwycięstw i sukcesów sił pokoju na arenie światowej. Przyniósł on równocześnie dalsze zdemaskowanie niebezpiecznej, choć skazanej na przegraną agresywnej polityki imperialistów.

Konsolidacja i rozwój naszego kraju podobnie jak i innych państw demokracji ludowej, odbija jaskrawo od sytuacji tzw. państw, marshallowskich. Podporządkowanie państw marshallowskich obcym planom gospodarczym i strategicznym pogłębia trudności gospodarcze, pogarsza sytuację mas pracujących i zwiększa napięcie społeczne, podważa coraz bardziej suwerenność tych państw. Wewnętrzne sprzeczności tego planu ujawniają się z coraz to większą siłą. Na tym tle wzmagają się siły broniące suwerenności swych krajów, rośnie opór mas ludowych przeciwko obniżaniu ich poziomu życiowego.

Życie potwierdziło jaskrawo słuszność argumentów i przewidywań Rządu Polskiego w sprawie tzw. Planu Marshalla. Miniony rok wykazał ponad wszelką wątpliwość, że głównym ogniwem opartej na tym planie polityki jest odbudowa agresywnego imperializmu niemieckiego. podsycanie niemieckiego rewizjonizmu. Kolejne posunięcia na terenie Niemiec, faktyczne montowanie państwa zachodnio - niemieckiego, popieranie najbardziej reakcyjnych szowinistycznych i rewizjonistycznych elementów w Niemczech, wyraźne gwałcenie międzynarodowych umów, zawartych w Jałcie i Poczdamie i wreszcie ostatnie posunięcia w sprawie Zagłębia Ruhry — wszystko to ma służyć przekształceniu Niemiec Zachodnich na bazę wypadową, skierowaną przeciwko Związkowi Radzieckiemu i państwom demokracji ludowej, przeciwko naszemu krajowi.

Sytuacja wytworzona w Niemczech nie może być i nie jest dla Polski obojętna. Nasz stosunek do zagadnienia niemieckiego kształtujemy w duchu postępu i demokracji. Jest to jedyna polityka, dająca gwarancję naszego bezpieczeństwa, i ostatecznego ustabilizowania naszych wzajemnych sąsiedzkich stosunków.

W obliczu próby odbudowy potencjału wojennego Niemiec odbyła się w Warszawie z inicjatywy Polski i ZSRR konferencja 8 ministrów spraw zagranicznych, która opracowała wytyczne uregulowania sprawy Niemiec zgodnie z interesem pokoju, zgodnie z interesem całej Europy i demokratycznego rozwoju Niemiec. **Uważamy uchwały Konferencji Warszawskiej, będące rozwinięciem uchwał poczdamskich, za jedyną słuszną podstawę rozwiązania zagadnienia niemieckiego.** W coraz to większych odłamach społeczeństwa niemieckiego, przede wszystkim w radzieckiej, ale i w zachodnich strefach okupacyjnych dojrzewa świadomość, że nadzieje na jedność narodową i demokratyczną drogę pokojowego rozwoju Niemiec wiążą się z programem Konferencji Warszawskiej, z uznaniem naszej granicy na Odrze i Nysie, jako granicy pokoju.

Pogłębiająca się przyjaźń ze ZSRR i krajami demokracji ludowej

Sukcesy naszej polityki wewnętrznej i zagranicznej stały się możliwe właśnie dzięki pogłębiającej się przyjaźni i całkowitej solidarności z naszym wielkim sojusznikiem, Związkiem Radzieckim, kroczącym na czele obozu pokoju i demokracji. Prawie rok temu zawarliśmy ze Związkiem Radzieckim umowę, która zapewniła nam długoterminowe kredyty na niezmiernie dogodnych warunkach, co stało się jedną z głównych podstaw rozbudowy naszego przemysłu i rozwoju naszej gospodarki w roku bieżącym. Ta przyjazna i niemająca precedensu w stosunkach międzynarodowych pomoc państwa socjalizmu nabiera specjalnego charakteru w obliczu prowadzonej przeciwko Polsce przez imperializm amerykański polityki gospodarczej dyskryminacji i utrudnień. Rozwija się pomyślnie nasza współpraca kulturalna z ZSRR. **Polityka sojuszu ze Związkiem Radzieckim, konsolidująca siły postępu i pokoju, posiada i będzie posiadać pełne i serdeczne poparcie społeczeństwa polskiego.**

Ubiegły rok przyniósł rozwój i pogłębienie współpracy we wszystkich dziedzinach, a **specjalnie w zakresie gospodarczym z bratnią Republiką Czechosłowacką.** Współpraca naszych dwóch krajów nabrała nowego rozmachu i uzyskała trwałą podstawę dzięki zwycięstwu sił demokracji w wyniku znanych wypadków lutowych. Dalszym krokiem w zacieśnieniu naszych przyjaznych rozwijających się stosunków z krajami demokracji ludowej będzie podpisanie układu o przyjaźni i wzajemnej pomocy z Ludową Republiką Rumuńską. Pomyślnie rozwijają się nasze przyjazne i braterskie stosunki z Bułgarią, Węgrami i Albanią.

Przedstawione wyżej stosunki z naszymi sąsiadami ilustrują jednocześnie wyraźnie linię naszej polityki zagranicznej, służącej sprawie utrwalenia pokoju. Obce nam są tendencje autarchiczne i bronimy zasad wymiany międzynarodowej i ścisłej współpracy gospodarczej krajów demokracji ludowej i ZSRR, opartej na przyjaźni i wzajemnej pomocy. Witamy sukcesy wszystkich narodów, broniących swojej niepodległości i suwerennośc. przeciwko zakusom imperialistów. Cieszymy się ze zwycięstwa Ludowej Armii Chińskiej, z głęboką sympatią śledzimy narodowe i społeczno - wyzwoleńcze ruchy ludów Azji. Witamy wolną Koreę, której rząd uznaliśmy a która z woli swego narodu stała się krajem postępu i walczy o zjednoczenie. Bohaterska wytrwałość demokratycznej armii greckiej, broniącej w najtrudniejszych warunkach niepodległości swego kraju przed zbrojną interwencją obcą, daje przykład nierealności imperialistycznych planów podboju Europy. Witamy w gronie wolnych narodów państwo Izraela. Sympatie nasze są po stronie antyfaszystowskich bojowników Hiszpanii, cierpiącej pod jarzmem faszystowskiego reżimu.

Polska a ONZ

Zgodnie z naszymi najlepszymi tradycjami Polska występowała na arenie międzynarodowej w ubiegłym roku pod hasłem walki z wszelkiego rodzaju dyskryminacją. Popieraliśmy wszystkie wysiłki zmierzające do konsolidacji pokoju światowego. W tym duchu odbył się Kongres Intelektualistów w Obronie Pokoju we Wrocławiu.

Takie też były wytyczne delegacji polskiej na trzeciej sesji ONZ w Paryżu. **Delegacja polska z ministrem spraw zagranicznych na czele zdecydowanie i konsekwentnie popierała, wzgl. wysuwała wnioski zmierzające do podtrzymywania i podniesienia autorytetu ONZ i jej organów, do poszanowania litery i ducha Karty Narodów Zjednoczonych.** Delegacja polska brała żywy udział w omawianiu wszystkich zagadnień dyskutowanych podczas paryskiej sesji, dając wyraz naszemu stanowisku nie tylko w zagadnieniach politycznych, ale i gospodarczych, społecznych, prawnych itp. Poważny jest nasz wkład do dyskusji nad zagadnieniem deklaracji praw człowieka, nad konwencją o ludobójstwie, zagadnieniami terytoriów nie samodzielnych i powierniczych itp.

Recz jasna, że najwięcej uwagi poświęciliśmy zagadnieniom podstawowym tj. **sprawie jednomyślności wielkich mocarstw oraz dyskusji nad radzieckimi wnioskami w sprawie redukcji zbrojeń i zakazu użycia broni atomowej, jako broni agresji i masowego niszczenia.** Sklecona pod batutą bloku anglo - amerykańskiego większość odrzuciła te wnioski, w których uchwaleniu tak żywo zainteresowana jest przytłaczająca, rzeczywista większość ludzkości. Co więcej przegłosowano szereg antydemokratycznych i łamiących Kartę Narodów Zjednoczonych rezolucji. Niemniej jednak delegacja polska przyczyniła się do moralnego i politycznego zwycięstwa, jakie odniosły broniące trwałego pokoju i współpracy międzynarodowej państwa pokojowe ze Związkiej Radzieckim na czele, demaskujące prawdziwe oblicze i złowrogie plany obozu agresji. Delegacja polska nie szczędziła starań, aby nie dopuścić do przekształcenia Organizacji Narodów Zjednoczonych w narzędzie polityki imperialistycznej agresji, co oznaczałoby całkowite zdyskredytowanie organizacji, z którą ludzkość łączyła tak wielkie nadzieje. Polska nadal wraz z całym obozem pokoju będzie kontynuowała swe wysiłki w tym kierunku.

Udział Polski w międzynarodowej wymianie gospodarczej

Wychodzimy z założenia możliwości pokojowej współpracy państw o różnych ustrojach społecznych, daliśmy również praktyczny wyraz zasadzie współpracy międzynarodowej przez zwiększenie naszego udziału w międzynarodowej wymianie gospodarczej. Jak wiadomo rok 1948 przyniósł nam podwojenie naszych obrotów z zagranicą w porównaniu z rokiem uprzednim, przy czym poważnie przekroczyliśmy poziom naszych obrotów przedwojennych. Po tej drodze dalszego rozwoju zamierzamy iść dalej w roku bieżącym, zacieśniając i rozwijając nasze stosunki gospodarcze z innymi państwami. Jako przykład pragnę wymienić pomyślny rozwój naszej wymiany handlowej ze Szwecją, naszą umową handlową z Francją oraz znajdującej się w ostatniej fazie przygotowania do podpisania umowy handlowej z Wielką Brytanią.

Szczególnie intensywnie rozwijać będziemy nasze stosunki gospodarcze ze Związkiem Radzieckim i z krajami demokracji ludowej, z którymi łączy nas zarówno wspólność interesów jak i ideały społeczne.

Podkreślić należy, że w dalszym ciągu robimy wysiłki, by w drodze umów roztoczyć opiekę nad zarobkową emigracją polską. Oczywiście sprzyjać będziemy w dalszym ciągu sprawie powrotu naszych rodaków rozsianych po świecie — do kraju.

Jak już powiedziałem. rok 1948 obnażył politykę pewnych kierowniczych kół Ameryki i Anglii, odrzucających współpracę międzynarodową i stwarzającvch atmosferę dla nowej agresji. Wyrazem tej polityki była oszczercza kampania skierowana przeciwko państwom, które zdecydowanie wkroczyły na drogę do socjalizmu i przeciwko ZSRR. W tym samym kierunku zmierza montowanie Unii Zachodnich i Paktów Atlantyckich, budowanie w zachodnich Niemczech i faszystowskiej Hiszpanii, gdziekolwiek się da baz strategiczno-wojskowych, skierowanych przeciwko narodom Europy. Na szczęście polityka ta mimo gorączkowych wysiłków i dużego nakładu środków nie może pochwalić się w ub. roku żadnymi większymi sukcesami. Należy przypuszczać, że również w roku bieżącym nie potrafi wykazać się powodzeniem, gdyż sprzeczna jest z siłami postępu i powszechnym pragnieniem pokoju.

Dlatego też, czujnie śledząc i demaskując plany i machinacje propagatorów nowej wojny, spokojnie idziemy drogą konstruktywnej pracy i rozbudowy naszej gospodarki narodowej, co z kolei zwiększyło już naszą wagę na arenie międzynarodowej i pozwala nam kroczyć w pierwszych szeregach obozu demokracji i pokoju.

W sumie spoglądając z perspektywy minionego roku na przebieg wydarzeń na arenie międzynarodowej, na wzrost wewnętrznych przeciwieństw imperialistycznego obozu, możemy z satysfakcją stwierdzić słuszność założeń naszej polityki zagranicznej, która realizuje nasz wkład do potężnego i rosnącego w siły i spoistość obozu demokracji i pokoju.

Sojusz robotniczo-chłopski

Premier Cyrankiewicz zakończył swe ekspose ogólną charakterystyką zadań Rządu na przyszły okres jego pracy, zwracając szczególną uwagę na konieczność dalszego pogłębienia sojuszu robotniczo-chłopskiego:

Sojusz robotniczo-chłopski — powiedział Premier — przejawiać się będzie w ścisłej i braterskiej współpracy Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, ze Stronnictwem Ludowym, które od początku prowadziło postępową część chłopów po słusznej drodze wspólnej budowy Polski Ludowej i z Polskim Stronnictwem Ludowym, które przezwyciężywszy haniebną spuściznę mikołajczykowską, coraz aktywniej staje obok Stronnictwa Ludowego jako współbudowniczy chłopskiej jedności.

Niezmiennym wyrazem spoistości Bloku Demokratycznego, którego treścią jest dziś jedność robotnicza — sojusz robotniczo-chłopski, sojusz z inteligencją pracującą, jest skład Rządu, w którym zasiadają przedstawiciele Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Stronnictwa Ludowego, Stronnictwa Demokratycznego i Stronnictwa Pracy. Jest to Rząd czynnej pracy i walki o polepszenie warunków życia całego narodu. **Jest to zarazem Rząd wspólnej walki o bezpieczeństwo i pokój toczonej przez wszystkie kraje i siły postępu na całym świecie pod przewodnictwem Związku Radzieckiego — Rząd ścisłego sojuszu ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej.**

Kurs powiatowych pracowników rolnictwa
w Janowie koło Mińska Mazowieckiego

Ministerstwo Rolnictwa i R. R. zamierza wykorzystać na polu przebudowy agrarnej wsi, zamrożony dotychczas rezerwat energii narodowej. W związku z tym organizuje serię 4-miesięcznych kursów dla przyszłych pracowników powiatowych referatów rolnictwa i reform rolnych.

Pierwszy taki kurs rozpocznie się w dniu 15 stycznia rb. w b. ośrodku szkoleniowym TUL w Janowie, k. Mińska Mazowieckiego (zamiast w Sobieszowie Wrocławskim, jak to początkowo było projektowane). Na kurs zgłosiło się dotychczas z górą 300 kandydatów, z czego około 100 zostanie przeszkolonych na I kursie. Reszta na kursach następnych.

Program kursów obejmować będzie: 1) Nauki społeczno - polityczne, 2) ekonomię polityczną i politykę ekonomiczną, 3) prawo administracyjne i postępowanie administracyjne, 4) prawo cywilne i karne, 5) geografia gospodarcza Polski, 6) skarbowość i rachunkowość, 7) ustrój samorządu i spółdzielczości, 8) założenie narodowego planu gospodarczego, 9) plan gospodarczy rolnictwa na odcinku powiatu, gminy i wsi.

Uczestnicy kursów otrzymują bezpłatną naukę i wyżywienie.

WIEŚCI Z KRAJU

● Na wiecu w Rzeszowie, kobiety z terenu miasta omawiały aktualne zagadnienia polityczne i gospodarcze. Doceniając w pełni troskę Rządu o byt mas pracujących, zebrane wypowiedziały zdecydowaną walkę lichwie i spekulacji, zobowiązując się demaskować wszelkie przejawy nadużyć.

● Nowocześnie wyposażony ambulans lekarski rzeszowskiego PCK rozpoczął stałą akcję lotnej pomocy sanitarnej dla biedoty wiejskiej tego województwa. W ramach tej akcji ambulans odwiedził 2 wsie powiatu przemyskiego i 4 wsie powiatu jarosławskiego, gdzie lekarze PCK zbadali 113 chorych, rozdając im na miejscu leki. Równocześnie 160 najuboższych chłopów obdarowano odzieżą.

● Na zebraniu koła rodzicielskiego Samorządowego Liceum w Kańczudze (pow. Łańcut), zebrani uchwalili roztoczyć ściślejszą opiekę nad młodzieżą chłopską uczęszczającą do zakładu. Zmobilizowano odpowiednie fundusze i koło rodzicielskie we własnym zakresie dożywia dzieci, uczęszczające na naukę do tej szkoły z 22 okolicznych wiosek.

● Miejski teatr w Rzeszowie przygotowuje wystawienie komedii Al. Fredry pt. „Mąż i żona" w reżyserii dyr. Biernackiego.

● W powiecie wąbrzeskim gromada **Książki** zajęła pierwsze miejsce w likwidacji odłogów, które obsiano roślinami pastewnymi.

Gromada **Wielowice** w pow. sępoleńskim wykazała duży poziom uspołecznienia, wykopując i oczyszczając we własnym zakresie 60.250 m. rowów odwadniających. Gromada **Borzyszkowo** w tym samym powiecie założyła 82 sto[illegible] [illegible]stowe pogłębiła dna 50 ob[illegible] [illegible] 57 gnojowni i zbudowa[illegible] 11 nowych zbiorników na gnojówkę.

Powiat obornicki przoduje

201 kobiet we władzach ZSCh

Sukces Stronnictwa Ludowego

W pracy polityczno - organizacyjnej naszego województwa wysuwa się na czoło powiat obornicki. Zakończono już wybory do władz gromadzkich Związku Samopomocy Chłopskiej w 104 gromadach. Do zarządów wybrano 1030 osób. W tej liczbie jest: 585 bezrolnych, 52 chłopów posiadających mniej niż 2 ha ziemi, 113 chłopów do 5 ha, 144 — 10 ha oraz 126 chłopów, posiadających więcej niż 10 ha.

POWYŻSZE cyfry najlepiej ilustrują zwycięstwo sił postępowych wsi powiatu obornickiego. W konsekwentnie prowadzonej walce klasowej, w walce z wyzyskiem i spekulacją, w uświadomianiu społeczno-politycznym chłopów średnio- i małorolnych, ogromną rolę spełnili aktywiści naszego stronnictwa.

PZPR zdobyła 419 mandatów, Str. Ludowe wprowadziło 328 członków, a bezpartyjni — 283.

W wyborach do ZSCh w naszym województwie bardzo liczny udział wzięły kobiety wiejskie. Świadczy to o ich wielkim wyrobieniu społecznym. Do władz wybrano 201 kobiet. Gromady: Ludomy, Słomowo i Nowokońsk, wybrały kobiety na prezeski zarządów gromadzkich.

Wybory w powiecie obornickim oczyściły szeregi Samopomocy Chł. z niepożądanych i wrogich elementów, a nowe zarządy, składające się z mało- i średniorolnych chłopów, ludzi uczciwych, spełnią niewątpliwie doniosłą rolę w przebudowie go spodarczej wsi polskiej. Znając ambicje chłopów wielkopolskich, jesteśmy przekonani, że wypełnią obowiązki, jakie wzięli na siebie. (sz)

2160 punktów bibliotecznych

zostanie otwartych w Wielkopolsce

W ramach ogólnopolskich uroczystości otwarcia bibliotek gminnych i punktów bibliotecznych, uruchomionych zostanie na terenie województwa poznańskiego 2160 punktów bibliotecznych i przeszło 250 bibliotek gminnych. Jest to wynik dotacji odpowiednich sum przeznaczonych na ten cel przez Radę Państwa.

Otwarcie wspomnianych bibliotek odbędzie się według programu ustalonego przez Wojewódzki Komitet Organizacyjny. (g)

„Przemysław II" w Teatrze Polskim

Państwowy Teatr Polski w Poznaniu wystąpił z prapremierą nowej polskiej sztuki — „Przemysław Drugi" — Romana Brandstaettera.

Sztuka porusza tematy, związane z historią Wielkopolski i dziejami walk polsko - niemieckich pod koniec XIII wieku. Akcja rozgrywa się na Zamku w Poznaniu i Rogoźnie.

Główne role grają m. in. Kazimierz Wichniarz, Zofia Wierzejewska i Ludwik Benoit.

Sztukę reżyserował Teofil Trzciński. Dekoracje projektował J. Kosiński. Ilustrację muzyczną skomponował Stanisław Wisłocki. (p)

Ubezpieczenia nierogacizny

projektuje PRN w Gnieźnie

Powiatowa Rada Narodowa w Gnieźnie wniesie na najbliższym posiedzeniu projekt ubezpieczenia świń. Słuszny i korzystny projekt znajdzie niewątpliwie poparcie zainteresowanych chłopów, którzy często ponosili dotkliwe straty.

Ubezpieczenie — według projektu — rozpoczyna się z chwilą zaszczepienia świń szczepionką francuską. Jak wykazują doświadczenia, szczepienie zdrowych sztuk daje pra wie 100 proc. pewności. Koszty szczepienia i ubezpieczenia będą stosunkowo niskie. Należy przypuszczać, że wszyscy chłopi w powiecie gnieźnieńskim każą szczepić swe świnie i równocześnie je ubezpieczą.

Na wypadek epidemii korzyść z ubezpieczenia jest wielka.

Projekt PRN w Gnieźnie — ubezpieczenia świń jest dla rolników zbawienny i winien być wprowadzony na obszarze całego państwa. (sz)

Dom Dziecka Chłopskiego

w Karczewnikach koło Chodzieży

9 bm. nastąpiło otwarcie pierwszego na terenie Wielkopolski Domu Dziecka Chłopskiego w Karczewnikach koło Chodzieży.

Jest to drugi tego rodzaju zakład w Polsce. Mieści się on w pięknym pałacyku myśliwskim b. niemieckiego junkra. Znajdzie w nim pomieszczenie 50 sierot chłopskich w wieku od 3 — 7 lat.

W uroczystości otwarcia wzięli udział: przewodniczący WRN — Hetmańska, prezes Zarządu Wojew. ZSCh — Długaszewski, przedstawiciel Zarządu Głównego ChTPD oraz miejscowe społeczeństwo. Uroczystość uświetnił występ dzieci oraz miejscowego chóru „Halka". (g)

Międzynarodowe Targi Poznańskie

odbędą się w kwietniu bieżącego roku

Najbliższe Międzynarodowe Targi Poznańskie odbędą się w czasie od 23 kwietnia do 10 maja br. Wzbudziły one już olbrzymie zainteresowanie sfer gospodarczych nie tylko w kraju, ale i za granicą, skąd napływają ustawicznie nowe zgłoszenia wystawców.

Należy przypuszczać, że zarówno ilość udziałów oficjalnych państw obcych jak i ich rozmiary na MTP i prywatnych wystawców zagranicznych znacznie przekroczą rozmiary ich udziału w ub. roku.

Na ostatnich Międzynarodowych Targach Poznańskich eksponaty zagraniczne wystawione były w jednym pawilonie. W nadchodzącym roku wystawcy ci zajmą zamiast jednego dwa reprezentacyjne pawilony wielkich rozmiarów.

W XXII Międzynarodowych Targach Poznańskich wezmą oficjalny udział Związek Radziecki, Wielka Brytania, Bułgaria, Czechosłowacja, Jugosławia, Finlandia, Szwecja Austria, Niemcy (strefa radziecka), Szwajcaria, Węgry i Włochy. Spodziewany jest również udział dalszych państw m. in. Belgii, Holandii, Meksyku, Turcji, Filipin i Republiki San Marino.

Dlatego też najbliższe kwietniowe MTP zapowiadają się wprost rewelacyjnie i będą nie tylko doskonałym przeglądem naszego dorobku gospodarczego na drodze do socjalizmu i otwartą księgą zamówień, ale pozwolą każdemu równocześnie naocznie poznać osiągnięcia innych państw demokracji ludowej i porównać je z pracą krajów zachodu.

Kobiety zwyciężają

we współzawodnictwie pracy

W fabrykach wchodzących w skład ośrodka Państw. Przemysłu Konfekcyjnego ogłoszono wyniki 13 etapu indywidualnego współzawodnictwa pracy. Wyniki te przekraczają znacznie rezultaty poprzednich etapów.

Na czoło maszyniarek wysunęła się po raz drugi z kolei J. Walczak z Jarocina, która wykonała 369% normy. W poprzednim etapie zajęła ona drugie miejsce. Drugie i trzecie miejsce zajęły maszyniarki Ł. Tihm z Poznania — 297% normy i S. Wojciechowska z Gniezna — 295% normy.

Zdobywczynie pierwszych i drugich miejsc we współzawodnictwie otrzymały odznaki przodowników pracy, zdobywczyniom trzecich miejsc wręczono dyplomy uznania. Ponadto wszystkie wyróżnione nagrodzono premiami pieniężnymi.

Jednocześnie zakończył się trzeci etap współzawodnictwa zespołowego. Zwyciężyła grupa brygadzistki J. Twardy z Poznania, uzyskując 379 punktów. Członkowie tej grupy wykonali średnio 249% normy. Drugie miejsce zdobył zespół Państw. Fabryki Konfekcyjnej w Środzie, który uzyskał 367 punktów, wykonując normy średnio 239%.

(W. Ch.)

Szczepienie psów

przeciw wściekliźnie

Szczepienie ochronne psów przeciw wściekliźnie — zostanie przeprowadzone na terenie całego pow. jarocińskiego w ciągu bm. Szczepienie jest przymusowe i podlegają mu wszystkie psy w wieku ponad 2 miesiące.

Koszty szczepienia będą wynosić od każdego psa: w gminach miejskich zł 300; w gminach wiejskich zł 100.

Psy nie poddane szczepieniu bez usprawiedliwionej przyczyny zostaną po upływie terminu wyznaczonego dla każdej miejscowości bezwzględnie wybite. (g)

Mleczarstwo wielkopolskie

na nowych drogach

Postanowienie połączenia dwóch mleczarni spółdzielczych w Poznaniu w jedną — „Mleczarnię Poznańską" — zostało definitywnie załatwione. Na nadzwyczajnym walnym zebraniu dokonano wyboru 12 członków rady nadzorczej i zastępców. W skład rady weszli: J. Niewiedział, J. Posłuszny, W. Śliwiński, Jankowski, Osowski, Czerniejewski, Czarny, Stachowiak, Szypuła, Jany, Nowak, Przyniczka, Roszak, Arcikowski i Koziarz.

Zarząd tworzą: M. Michalski — prezes, S. Topolski i Fr. Polarczyn.

Partie polityczne na walnym zgromadzeniu reprezentowali: W. Śliwiński — SL, M. Winkiel — PZPR i Łukasik — PSL.

Mleczarstwo dzięki zdyscyplinowanym i pracowitym ludziom, wiąże producenta wiejskiego z konsumentem miejskim. Realizuje wytyczne socjalistycznej gospodarki państwa dla dobra chłopa i mas pracujących w mieście. (sz)

Co warto zobaczyć w Poznaniu?

TEATRY

TEATR WIELKI — „Goplana", godz. 19.00.

PAŃSTWOWY TEATR POLSKI — „Przemysław II", godz. 19.00.

TEATR NOWY — „Lato w Nohant", godz. 19.00.

TEATR KOMEDIA MUZYCZNA — „Słomkowy kapelusz", godz. 20.00.

TEATR AKTORA I LALKI — „Piast", godz. 19.00.

KINA

APOLLO — „Dzwonnik z Notre Dame", godz. 15.00, 17.30, 20.00, w niedzielę od godz. 12.30.

BAŁTYK — „Krakatit", godz. 16.30, 18.30, 20.30, w niedzielę od godz. 14.30.

MUZA — „Na morskim szlaku", godz. 16.30, 18.30, 20.30, w niedzielę od godz. 14.30.

RIALTO — „Przygoda na wakacjach", godz. 16.30, 18.30, 20.30, w niedzielę od godz. 12.30.

WARTA — „Znak Zorro", godz. 16.30, 18.30, 20.30, w niedzielę od godz. 14.30.

WARTA — „Program aktualności nr 2", godz. 11, 12, 13 i 14, w niedzielę od godz. 10.

Nowa szkoła RTPD

w Zielonej Górze

Oddział Wielkopolski Robotniczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci uruchomił dalszą placówkę oświatową w Zielonej Górze. Jest nią nowa szkoła świecka.

W czasie otwarcia szkoły podkreślono jej znaczenie dla upowszechnienia oświaty i kultury. Trzypiętrowy gmach został wyposażony w nowoczesne urządzenia. Jest on zaopatrzony we wszelkiego rodzaju pomoce naukowe.

Szkoła posiada salę gimnastyczną dla chłopców i dziewcząt, umywalnie, prysznice, gabinet lekarski wraz z przychodnią dentystyczną, pracownię robót kobiecych, czytelnię itp. Przy szkole istnieje też internat dla dziewcząt i chłopców. Zainstalowano głośniki radiowe. Zorganizowano także przedszkole dla dzieci do lat 3.

Nad Wartą

(Ko) Krótko trwała uciecha W. Kanarskiej, która w drodze z Radwanek do Chodzieży znalazła 12.000 zł, zgubione przez idącą przed nią nauczycielkę, A. Biedrońską. Ponieważ Kanarska nie chciała przyznać się do znalezienia gotówki, pieniądze zostały jej odebrane przez MO, a w następstwie tego czeka ją rozprawa sądowa.

***

(Ko) Dobrana paczka „amatorów towarów kolonialnych" próbowała wtargnąć do miejscowej spółdzielni w Chodzieży, jednak po wybiciu szyb — została spłoszona. Milicja Obywatelska wyśledziła sprawców włamania i będą oni odpowiadali przed sądem.

(Ko) Księgowy maj. Strzelce, w pow. chodzieskim, J. Habina, lat 58, przywłaszczył sobie garderobę swego rządcy St. Srumińskiego. Po ujawnieniu kradzieży tłumaczył się, że do czynu tego doprowadziła go... kleptomania, na którą rzekomo cierpi.

***

(ko) Z gospodarstwa ZSCh w Podaninie, pow. Chodzież, wykradziono deski dębowe wartości 22.000 zł. Sprawcą okazał się volksdeutsch G. Grill z Padanina, przeciw któremu odbędzie się rozprawa sądowa. W Podaninie znikły również 2 gęsi należące do J. Andrzejczaka. Na ślady sprawcy kradzieży naprowadził pies milicyjny.

Cielęta - trojaczki

Rzadko kiedy rodzą się cielęta-bliźniaki. Zdarza się to jednak czasem i wtedy stanowi to sensację.

Przed kilkoma miesiącami krowa, należąca od biednej wdowy, mieszkanki wsi Piestrzca, pow. stopnicki, woj. kieleckie, urodziła czworaczki. Cielęta te były kilkakrotnie fotografowane, mówiono o nich i pisano wiele.

Ostatnio ocieliła się krowa w majątku Wilczkowo, w powiecie żnińskim, wydając na świat trojaczki.

Wszystkie cielęta żyją.

Redakcja i Administracja: Poznań, ul. Dąbrowskiego 77, tel. Red. 90-40, nocny 45-09, Adm. 93-94.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

Drobne — po zł 30 za wyraz (minimum 300 zł); poszukiwania pracy zł 15 za wyraz (minimum 150 zł).

PRENUMERATA MIESIĘCZNA

120 zł. Wpłacać na Konto P. K. O. Oddz. Poznań nr V-5626 lub Bank Gosp. Spółdzielczego oddział Poznań Nr 690.

WYDAWCA: Nacz. Kom. Wyk. Stronnictwa Ludowego. Odpowiada za pismo Kolegium Redakcyjne. Drukarnia NKW SL. Warszawa. Skolimowska 5

B-66901

CHŁOP I PRAWO

Małżeństwa, urodziny i zgony
należy rejestrować
w Urzędach Stanu Cywilnego

Już przeszło trzy lata, bo od daty 1 stycznia 1946 roku, obowiązują nowe przepisy o aktach stanu cywilnego, a niestety wiele jeszcze osób nie docenia, na jak wielkie nara ża się trudności, lekceważąc dopełnienia formalności przed Urzędami Stanu Cywilnego.

Urzędy Stanu Cywilnego działają we wszystkich gminach i powołane zostały do rejestrowania małżeństw, urodzin i zgonów.

Tylko zaświadczenie pochodzące z Urzędu Stanu Cywilnego o zawarciu małżeństwa, świadectwo urodzenia lub zgonu posiada pełną moc dowodową przed urzędami, w sądzie, hipotece, przy postępowaniu spadkowym, w staraniach o emeryturę, rentę itp.

I. Osoby, które poprzestają na zawarciu związku małżeńskiego tylko przed duchownym swego wyznania, narażają się na liczne trudności. W obliczu prawa cywilnego małżeństwo zawarte w tej formie nie istnieje. Żona nie jest prawnie żoną swego męża, nie ma prawa do jego nazwiska, dzieci uważane są za dzieci pozamałżeńskie, mają ograniczone prawa spadkowe itp.

Tego wszystkiego można łatwo uniknąć, dopełniając prostej i niekłopotliwej formalności przed urzędnikiem Stanu Cywilnego. Przyszli małżonkowie zgłaszają się z posiadanymi dowodami i metrykami do Urzędu Stanu Cywilnego, gdzie po spisaniu aktu, składają przed urzędnikiem Stanu Cywilnego, w obecności dwóch pełnoletnich świadków, oświadczenie, że wstępują w związki małżeńskie.

Czynność ta nie jest kłopotliwa, ani kosztowna, toteż nie należy jej zaniedbywać we własnym dobrze zrozumianym interesie.

II. Również fakt urodzenia dziecka należy zgłosić w Urzędzie Stanu Cywilnego w terminie dwóch tygodni od daty urodzenia się dziecka.

Ludzie przyzwyczaili się, że po urodzeniu dziecka następował chrzest i wpisanie dziecka do ksiąg mektrykalnych w parafii.

Obecnie nie można na tym poprzestać, lecz ojciec dziecka, położna, osoba obecna przy porodzie, lub lekarz powinni fakt urodzenia zgłosić Urzędowi Stanu Cywilnego. Jeżeli jest zaświadczenie położnej, lekarza, lub szpitala dziecka do Urzędu Stanu Cywilnego nie należy przynosić.

Jeżeli dziecko rodzi się z małżeństwa należy przedłożyć świadectwo ślubu rodziców, a jeżeli jest to dziecko pozamałżeńskie należy okazać w Urzędzie metrykę urodzenia matki.

Ceremonii chrztu można dopełnić albo przedtem, albo po zarejestrowaniu dziecka w Urzędzie Stanu Cywilnego. Naturalnie — dziecko musi otrzymać na chrzcie to samo imię, które zapisane zostało do ksiąg w Urzędzie Stanu Cywilnego.

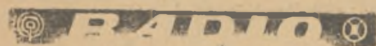
Za sporządzenie aktu urodzenia Urzędy Stanu Cywilnego nie pobierają żadnych opłat. O ile jednak osoba obowiązana do zgłoszenia faktu urodzenia dziecka zaniedbuje tej czynności — podlega karze grzywny w wysokości do 10.000 złotych.

III. Fakt śmierci należy zgłosić Urzędowi Stanu Cywilnego w ciągu 24 godzin od momentu śmierci, celem sporządzenia aktu zejścia.

Zwłoki mogą być pochowane dopiero po przedstawieniu zaświadczenia o sporządzeniu aktu zejścia. Zdarza się jednak, że pogrzeb odbywa się bez sporządzania aktu zejścia przed Urzędnikiem Stanu Cywilnego. W tym wypadku późniejsze sporządzenie aktu zejścia wymaga zezwolenia okręgowej władzy nadzorczej nad Urzędami Stanu Cywilnego, połączone jest z licznymi trudnościami, a całkowite zaniedbanie sporządzenia aktu zejścia — jest karane.

Obowiązanymi do zgłoszenia zgonu są: małżonek i dzieci zmarłego, krewni i powinowaci, oraz właściciel lokalu, w którym zgon nastąpił, a nadto każdy kto był przy zgonie lub się o nim naocznie przekonał.

Urzędnikowi Stanu Cywilnego przy zgłoszeniu zgonu należy przedstawić świadectwo zgonu pochodzące od lekarza, który leczył zmarłego w ostatniej chorobie, od lekarza urzędowego lub oglądacza zwłok. W braku takiego zaświadczenia urzędnik Stanu Cywilnego przed spisaniem aktu zejścia musi się sam przekonać o zgonie zgłoszonego.

CZWARTEK, 13 STYCZNIA

5.10 Sygnał czasu. 5.20 Koncert por. 6.10 Dziennik por. 6.30 Muz. 7.00 Wiad. por. 7.25 Muz. 8.20 „Dzieje jednego strajku". 8.55 Muz. 9.15 Informacje. 9.30 Wszechnica Radiowa. 11.40 „Nasi rodzice pracują" — aud. dla przedszkoli. 12.00 Wiad. południ. 12.20 Utw. fortep. 12.45 Aud. dla wsi. 15.30 „Śpiewajmy piosenki" — aud. dla dzieci. 16.00 Dziennik popołudn. 16.30 „Czytajmy prasę młodzieżową". 16.50 „Lot radziecki przez ocean". 17.00 „Muz. radziecka". 17.45 Poradnik językowy. 18.00 „Dla każdego coś miłego". 19.00 Felieton literacki. 19.15 „Miniatury kwartetowe". 19.40 Wszechnica Radiowa. 20.00 Dziennik wiecz. 20.45 Muzyka lekka. 21.00 Zdrowy rozsądek Tomasza Paine'a — słuch. 22.00 Muz. dawna. 23.00 Ost. wiad. 23.10 Muz. tan.

Zakres działania Urzędów Likwidacyjnych

W dniu 31 grudnia 1948 roku ukazał się Dziennik Ustaw nr 62, zawierający, między innymi, rozporządzenie ministrów skarbu i Ziem Odzyskanych z dnia 23 grudnia 1948 roku o zakresie działania i organizacji urzędów likwidacyjnych.

Jak to podawaliśmy już, na mocy ustawy z dnia 18 listopada 1948 roku zmieniona została organizacja i zakres działania urzędów likwidacyjnych. Utworzone zostały rejonowe urzędy likwidacyjne jako władze I instancji, oraz okręgowe urzędy likwidacyjne jako władza II instancji.

Zakres działania urzędów likwidacyjnych określa rozporządzenie z dnia 31 grudnia 1948 roku.

Do zakresu działania rejonowych urzędów likwidacyjnych należy:

1) ustalenie czy dany majątek jest opuszczony lub poniemiecki,

2) zabezpieczenie majątków do czasu objęcia ich w zarząd przez właściwe władze,

3) wykonywanie orzeczeń o przepadku majątku lub o zabezpieczeniu przepadku,

4) sprawozdanie i kontrola inwentarza majątków,

5) dokonywanie oszacowania majątków w trybie unormowanym przepisami szczególnymi,

6) oddawanie w najem lub w dzierżawę majątków z wyjątkiem przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i usługowych, jeżeli oddawanie w najem lub dzierżawę w myśl przepisów prawnych należy do zakresu działania urzędów likwidacyjnych,

7) zbywanie ruchomości z wyjątkiem remanentów towarowych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych oraz urządzeń stanowiących część składową istniejących przedsiębiorstw,

8) ustalanie wysokości nakładów w majątkach opuszczonych i zabezpieczanie należności z tytułu tych nakładów,

9) dokonywanie rozliczeń z osobami, którym przywrócono posiadanie majątków opuszczonych.

10) załatwianie spraw związanych z zabezpieczeniem kosztów nadzoru i zarządu majątków opuszczonych.

11) dochodzenie należności powstałych w związku z zarządem i likwidacją majątków przez rejonowe urzędy likwidacyjne,

12) składanie na podstawie decyzji okręgowego urzędu likwidacyjnego wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych i innych rejestrach publicznych przejścia na rzecz Państwa i innych osób prawa publicznego praw majątkowych,

Do zakresu działania okręgowych urzędów likwidacyjnych należy:

1) wykonywanie nadzoru nad czynnościami podległych rejonowych urzędów likwidacyjnych,

2) orzecznictwo w II instancji w sprawach należących do zakresu działania rejonowych urzędów likwidacyjnych,

3) załatwianie w I instancji spraw nie należących do zakresu działania rejonowych urzędów likwidacyjnych, a nie zastrzeżonych Ministerstwu Skarbu bądź Ministerstwu Ziem Odzyskanych.

Pamiętać należy, że od orzeczeń rejonowego urzędu likwidacyjnego służy odwołanie do okręgowego urzędu likwidacyjnego. Od orzeczeń okręgowych urzędów likwidacyjnych wydanych w I instancji służy odwołanie do ministra skarbu, a na obszarze Ziem Odzyskanych do ministra Ziem Odzyskanych.

Przy wykonywaniu czynności urzędowych przedstawiciele urzędów likwidacyjnych mają prawo wstępu w porze dziennej na tereny i do pomieszczeń w których może znajdować się majątek opuszczony lub poniemiecki, badać księgi, świadków, dokumenty, dokonywać czynności zabezpieczających.

Zakopane otrzyma
miejską komunikac. samochodową

Zarząd Miejski w Zakopanem otrzymał od Rady Państwa krótkoterminowy kredyt na uruchomienie miejskiej komunikacji samochodowej, która połączy najodleglejsze okolice Zakopanego z Jaszczórówką oraz dworzec kolejowy z Kuźnicami i przebiegać będzie wszystkimi ważniejszymi ulicami miasta. Linie komunikacyjne, które uruchomi się na wiosnę br. obsługiwać będzie 5 — 6 nowoczesnych autobusów.

Uruchomienie komunikacji miejskiej w Zakopanem, stanowić będzie niezmierne ułatwienie dla ludności pracującej i młodzieży szkolnej, zaś w sezonie letnim i zimowym, korzystać z niej będą również turyści i wczasowicze narażeni dotychczas na wyzysk dorożkarzy. Dochód z komunikacji miejskiej przeznaczony został na remont dróg i budowę nowych stałych nawierzchni.

PORADY PRAWNE

„Socjalizm". Prawo do zaopatrzeń inwalidzkich posiadają także osoby, które doznały uszkodzenia zdrowia z powodu choroby lub kalectwa, nabytego wskutek służby w armii niemieckiej, w czasie wojny od 1 września 1939 r. do dnia 9 maja 1945 r., jeżeli posiadają stałe zaświadczenie, wydane na mocy ustawy z dnia 6 maja 1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego wrogich elementów (Dz. U. RP nr 17, poz. 96 i inne) lub prawomocne postanowienie sądu grodzkiego, orzekające rehabilitację w pełnym rozmiarze, albo co do których prokurator wydał postanowienie stwierdzające, że czyn nie podlega ściganiu, albo też jeżeli osoby te były w czasie wojny stałymi mieszkańcami Ziem Odzyskanych lub b. Wolnego Miasta Gdańska i uzyskały obywatelstwo polskie (autochtoni). Z tych samych praw korzystają inwalidzi z armii niemieckiej z wojny 1914 — 1918, jeżeli w czasie wojny 1939 — 1943 były stałymi mieszkańcami Ziem Odzyskanych, lub b. Wolnego Miasta Gdańska i miały przyznane prawo do zaopatrzenia inwalidzkiego przez władze niemieckie, oraz uzyskały obywatelstwo polskie — oraz osoby, które doznały uszkodzenia zdrowia po 27 grudnia 1918 r. w wojsku niemieckim w czasie pokoju, jeżeli osoby te w czasie wojny 1939 — 1945 roku były stałymi mieszkańcami Ziem Odzyskanych lub b. Wolnego m. Gdańska i miały przyznane prawo do zaopatrzenia inwalidzkiego przez władze niemieckie oraz uzyskały obywatelstwo polskie.

Na decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje prawo wniesienia odwołania do sądu Ubezpieczeń Społecznych w terminie 2 miesięcy od daty ogłoszenia decyzji. Odwołanie wnosi się bezpośrednio do okręgowego sądu Ubezpieczeń Społecznych. Od orzeczenia okręgowego sądu Ubezp. Społ. służy prawo odwołania się do Trybunału Ubezpieczeń Społecznych. Naszym zdaniem orzeczenie w Waszej sprawie podlega zmianie.

„Z. Z." Zbigniew Z. Wrocław. W sprawie poświadczenia udziału w partyzantce zwróćcie się do miejscowego oddziału Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację.

Ob. Komkowski Brunon. Nowe prawo spadkowe przewiduje również instytucję „zachowku". Zachowek jest to nazwa tej części spadku, którą spadkobierca konieczny zawsze ze spadku otrzymać musi. Zastrzeżenie zachowku dla spadkobierców koniecznych uniemożliwia niesłuszne lub bezprawne ich wydziedziczenie. Do grona spadkobierców koniecznych nowe prawo spadkowe zalicza: 1) zstępnych, tj. dzieci, wnuki i prawnuki itd. spadkodawcy, 2) małżonkę spadkodawcy, 3) jego rodziców. Nie mają prawa do zachowku ci spadkobiercy konieczni, których spadkodawca wydziedziczył. Wydziedziczenie spadkobiercy koniecznego może mieć miejsce tylko wówczas, jeżeli spadkobierca konieczny popełnił zbrodnię, albo prowadzi uporczywie wbrew woli spadkodawcy życie niemoralne, dopuścił się względem spadkodawcy lub osoby mu najbliższej umyślnego przestępstwa przeciwko zdrowiu lub wolności, albo rażącej obrazy czci, złośliwie i uporczywie nie dopełniał względem spadkodawcy ciążących na nim obowiązków utrzymania lub innych obowiązków rodzinnych. Spadkobierca konieczny niewydziedziczony ma prawo otrzymania ze spadku sumy równej połowie udziału w spadku, jaki przypadałby mu na mocy ustawy spadkowej. Jeżeli do spadku należycie we dwóch z bratem — stosownie do ustawy spadek dzieliłby się po połowie. Jeżeli jednak ojciec cały majątek zapisze bratu, zapis ten będzie ważny, z tym, że Wam będzie należał się zachowek, to jest suma równa jednej czwartej wartości spadku. Zasądzenia takiej sumy będziecie mogli dochodzić przed sądem przeciwko bratu, lub tej osobie, której ojciec zapisze cały majątek.

„Mech zielony" Antoni B. Z tego co piszecie — wynika, że rozliczenie pomiędzy Wami, a nowonabywcą motoru, jest sprawą porozumienia pomiędzy Wami. Jeżeli zobowiązanie do zwrotu sumy wyłożonej przez nowonabywcę zostało od Was wymuszone groźbą — możecie zobowiązania takiego nie wykonywać. Kodeks Zobowiązań przewiduje, że można się uchylić od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem groźby. Należy stronę przeciwną zawiadomić na piśmie, że sumy wymienionej w zobowiązaniu nie zapłacicie, wobec tego, że podpis na zobowiązaniu złożyliście pod wpływem groźby. Oświadczenie takie należy wystosować niezwłocznie.

Ob. Jan Gaweł. Prawo do zasiłków i pomocy służy osobom pozostałym po uczestnikach ruchu podziemnego i partyzanckiego, którzy ponieśli śmierć w walce o wyzwolenie. Osobami uprawnionymi do zasiłków i pomocy są: żona ślubna lub nieślubna, dzieci ślubne, uprawnione, uznane, przysposobione, nieślubne, pasierbowie — do 19 roku życia, oraz inne osoby niezdolne do pracy, które pozostawały na wyłącznym utrzymaniu poległego uczestnika ruchu podziemnego lub partyzanckiego. Żonom służy prawo do zasiłku w wysokości 60% uposażenia urzędnika państwowego X kat., pozostałym osobom w wysokości 40%. Pierwszeństwo do zasiłku służy żonie i dzieciom, a z innych osób rodzicom. Prawo do zasiłków i pomocy przyznaje wojewódzka komisja kwalifikacyjna na wniosek komisji kwalifikacyjnych, urzędujących przy powiatowych radach narodowych.

KUPON nr 60

uprawniający do otrzymania bezpłatnej porady prawnej w najbliższym numerze DZIENNIKA LUDOWEGO

IMIĘ i NAZWISKO ....

....

ADRES ....

....

HASŁO POD JAKIM NALEŻY UMIEŚCIĆ ODPOWIEDŹ:

....

UWAGA: wyciąć i dołączyć do listu

ADRESOWAĆ: Redakcja „Dziennika Ludowego" — Porady Prawne Warszawa, ul. Bagatela 12.

W drodze do podniesienia produkcji

Zagospodarowanie resztówek woj. gdańskiego

Wszystkie spółdzielnie, wchodzące w skład Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" opracowały plan działalności inwestycyjnej, gospodarczej i finansowej na rok 1949. Plany te zostały zatwierdzone przez odnośne władze i otrzymała każda spółdzielnia.

Część planu inwestycyjnego na br. spółdzielnie województwa gdańskiego już otrzymały do wykonania. Między innymi zatwierdzony plan inwestycyjny resztówek, pozostałych po rozparcelowaniu majątków ziemskich. Większość tych resztówek została przydzielona gminnym spółdzielniom „Samopomoc Chłopska" i ma służyć na podniesienie kultury rolnej.

Inwestycje przewidziane na br. w dużym stopniu dopomogą w przygotowaniu resztówek do ich właściwej roli. Zatwierdzony plan przewiduje przeprowadzenie inwestycji z kredytów skarbowych na sumę 10.535 zł i z kredytów bankowych na sumę 660 tysięcy zł.

Kredyty te zostały przydzielone na następujące cele: podniesienie produkcji roślinnej — 1.570 tysięcy zł; zakup koni roboczych — 2.085 tys. zł; zakup pozostałego inwentarza żywego — 4.775 zł; zakup traktorów — 650 tys. zł; urządzenie gospodarcze i instalacje techniczne — 1.720 tys. zł; melioracje — 130 tys. zł. (ś)

»Dom Marynarza«

w Gdyni został otwarty

W ub. niedzielę odbyło się w Gdyni otwarcie „Domu Marynarza" polskiej marynarki handlowej w gruntownie odremontowanym gmachu dawnego „Domu Zdrojowego".

Domy Marynarza roztaczają opiekę materialną i kulturalną nad marynarzami, przebywającymi czasowo na lądzie w oczekiwaniu na zatrudnienie na statkach. Placówka taka zapewnia marynarzom możność korzystania, za skromną opłatą, z hotelu, stołówki i świetlicy.

Gdyński „Dom Marynarza" został wyremontowany kosztem 12 mil. zł. Posiada on ok. 50 pokoi jedno i dwuosobowych, salę reprezentacyjną, świetlicę, ambulatorium i łazienki.

Patronat nad „Domem Marynarza" w Gdyni objął Związek Zaw. Górników.

—:□:—

S/S „Wrocław"

Decyzją ministra żeglugi została nadana nazwa s/s „Wrocław" dla odbudowywanego w Stoczni Gdańskiej poniemieckiego frachtowca ex „Otto Alfred Müller". Statek ten, wybudowany w roku 1935, posiadał pojemność 1.589 BRT. Od czasu działań wojennych, kiedy statek został zatopiony po uprzednim spaleniu, przeleżał on w wodach Zalewu Szczecińskiego. Kadłub statku jest zniszczony prawie w 75 proc. Odbudowa wraku wymaga rozebrania całej zniszczonej części statku i dorobienia nowej. Po dokonanej odbudowie, która będzie wymagać wkładu kilkuset ton nowego materiału, s/s „Wrocław" wejdzie do służby pod flagą przedsiębiorstwa Żegluga Polska S. A.

„Wpływowa" pani w obozie pracy

Mistrz wędliniarski **Wacław Strukowicz**, właściciel warsztatu i sklepu masarskiego w kol. Wrotków k/Lublina, miał poważne kłopoty. Kontrolerzy Społ. Komisji Kontroli Cen przyłapali go na sprzedaży mięsa pochodzącego z nielegalnego uboju. Groziła mu kara grzywny. O fakcie kontroli u Strukowicza dowiedziała się niejaka **Wijko Leokadia** i pośpieszyła do niego, by mu „pomóc". Nie wzbudzając najmniejszych podejrzeń, Wijko oświadczyła Strukowiczowi, powołując się na „pewne i ściśle poufne informacje", iż grozi mu kara obozu pracy przez przeciąg 2 lat i grzywna w wysokości co najmniej 1,5 mil złotych. Wijko dodała jednak pośpiesznie, iż **mając szerokie znajomości i wpływy na urzędników lubelskiej delegatury Komisji Specjalnej może za „skromną" opłatą w wysokości 50.000 zł postarać się o wyjednanie możliwie najniższego wymiaru kary.** Strukowicz, mając takie „perspektywy" godzi się chętnie na tę propozycję, wypłaca pieniądze i oczekuje ze spokojem na wyrok w swojej sprawie.

W międzyczasie o machinacjach p. Wijko dowiedziała się delegatura Komisji Specjalnej w Lublinie. „Ustosunkowana" p. Wijko została aresztowana, a komplet orzekający Komisji Specjalnej, mając na uwadze fakt, iż Wijko postępowaniem swym stwarzała pozory posiadania wpływów na urzędników delegatury Komisji Specjalnej, skierował ją do **obozu pracy na okres 2 lat**. Strukowiczowi zaś wymierzono grzywnę w wysokości 80.000 zł.

—:□:—

Co słychać na wsi pomorskiej?

Na posiedzeniu prezydium PRN w Słupsku zapadła uchwała o przymusowym ubezpieczeniu ruchomości rolnych. Ubezpieczeniami objęte będą ziemiopłody, inwentarz martwy i żywy.

Uchwała przymusowego ubezpieczenia od ognia na terenie pow. słupskiego weszła w życie z dniem 1.I.1949 r.

**
*

Rejonowe Warsztaty Technicznej Obsługi Rolnictwa w Bytowie, w wyniku przystąpienia do współzawodnictwa pracy — wykonały roczny plan produkcji w 125 procentach. Warsztaty wyremontowały 91 traktorów oraz 70 innych maszyn.

Przodownik pracy — Aleksander Kujawski osiągnął 170% normy, zaś Antoni Kreft — 150%.

**
*

Na terenie pow. człuchowskiego, w woj. szczecińskim, czynne są obecnie 4 kuchnie ludowe: w Człuchowie (korzysta z niej ok. 80 osób), w Czarnem (z 60 ubogimi), w Przechlewie (150 ubogich) i w Brzeziu (ok. 200 ubogich). Kuchnie te jak widać cieszą się dużą frekwencją. W miejscowościach tych korzystają z nich nie tylko ubodzy. Często gospodarze wiejscy, nie mogąc lub nie chcąc gotować z tych lub innych względów obiadów — stołują się w tych kuchniach. (jc)

Otwarcie 1.600 bibliotek gminnych

Symboliczne otwarcie nowych 1.600 bibliotek gminnych i 20.000 punktów bibliotecznych w Polsce odbędzie się w dniu 16 bm. w gminie Dębe Wielkie, pow. mińsko-mazowieckiego, we wsi Pustelnik, która jest siedzibą nowej biblioteki gminnej.

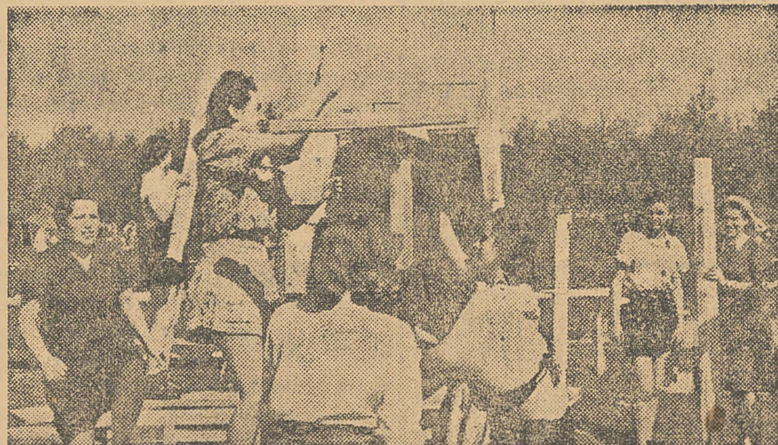
W uroczystościach wezmą udział przedstawiciele Rady Państwa, rządu oraz centralnych zarządów organizacji społecznych i politycznych.

Pod przewodnictwem ob. M. Lipęta, przewodniczącego Wojewódzkiej Warszawskiej Rady Narodowej ukonstytuował się Komitet Organizacyjny Obchodu.

Do udziału w uroczystości zaproszono ludowe zespoły artystyczne z powiatów: grójeckiego i mińsko-mazowieckiego.

100 boisk i 700 zespołów sportowych

podnosi tężyznę fizyczną młodzieży wiejskiej

Na terenie województwa gdańskiego akcja Związku Sam. Chł. nad upowszechnieniem sportu na wsi przyniosła doskonałe wyniki i świadczy o dużym zrozumieniu chłopów Wybrzeża dla celów ugruntowania kultury fizycznej na wsi. W ramach trzydniówek „Służba Polsce" zdołała na terenie całego województwa wybudować z górą 100 boisk sportowych w poszczególnych gromadach. Do popularyzacji sportu wiejskiego przyczynił się również sprzęt sportowy, który już dotarł do wszystkich ośrodków wiejskich, a nabyty i przekazany przez Związek Sam. Chł. Jak się dowiadujemy w ZSCh, na terenie województwa od maja ub. r. do końca grudnia czynnych było 700 zespołów sportowych, skupiających ponad 5 tysięcy młodzieży obojga płci. Ośmiomiesięczny okres pracy przyniósł imponujący plon, gdyż, jak się okazuje, województwo gdańskie wybiło się na pierwsze miejsce w organizacji życia sportowego wsi. (ś)

»Młoda Gwardia« —

wielki film radziecki

POWIEŚĆ A. Fadiejewa „Młoda Gwardia" należy do tych wyjątkowych utworów literackich, które wstępem bojem zdobywają miliony czytelników. Historia bohaterskiej młodzieży Krasnodonu, miasta przemysłowego w Zagłębiu Donieckim, okupowanego jak i wiele innych przez hitlerowców, dzięki swemu autentyzmowi, głębokiej miłości kraju, atmosferze moralnej i prostocie środków artystycznych, zyskała od razu powszechną popularność nie tylko w Kraju Radzieckim ale daleko poza jego granicami. Młode umysły i serca wszędzie i zawsze są wrażliwe na prawdziwe bohaterstwo.

Tłumaczona na wiele języków powieść Fadiejewa zdobywa sobie prawo obywatelstwa między takimi arcydziełami literatury dla młodzieży w każdym wieku, jak np. „Serce" Amicisa, czy „Ostatni Mohikanin" F. Coopera. Popularność i poczytność dzieła A. Fadiejewa pogłębi film nakręcony według scenariusza, opracowanego przez Sergiusza Gerasimowa, a będącego filmową przeróbką tej powieści. Wielkie bogactwo fabuły zachęciło reżysera E. Wołka do nakręcania dwóch serii „Młodej Gwardii". Dzięki temu wykorzystano całkowicie treść znakomitej powieści, choć wydaje się, że większe jej skoncentrowanie z pominięciem niektórych szczegółów wyszłoby na dobro czysto filmowej wartości obrazu. Realizatorzy chcieli jednak dać dokładny obraz przeżyć społeczeństwa radzieckiego pod niemiecką okupacją. Stąd w trosce o historyczną prawdę okresu najazdu niemieckiego nie uwzględniali wszystkich warunków dramatycznej dynamiki filmu. Miejscami tempo akcji zostaje osłabione na rzecz rozpracowania szczegółów charakterystycznych dla dziejów walki ludu i młodzieży radzieckiej z hitlerowskim okupantem, ale właśnie dzięki temu „Młoda Gwardia" jest bliska przeżytej rzeczywistości i może być uważana za epos filmowy stworzony ku czci młodzieży komsomolskiej na 30 - lecie istnienia tej organizacji.

Aby pogłębić psychologiczną prawdę dramatu, w którym bohaterem jest właściwie cała młodzież radziecka, wychowana w ideałach marksizmu — leninizmu, i czerpiąca z nich siłę moralną do walki z okupantem, powierzono rolę młodogwardzistów, słuchaczom Państwowego Instytutu Filmowego w Moskwie, niewątpliwie pilnym czytelnikom powieści Fadiejewa i członkom organizacji komsomolskiej. W ten sposób podkreślona została również jedność ideologiczna całej młodzieży radzieckiej, tej która walczyła z okupantem i tej młodszej, która z tej walki czerpie dziś wzory poświęcenia dla walki o pokojowe przeobrażenie ojczyzny.

Jedna ze scen „Młodej Gwardii".

Wysiłek młodzieży filmowej wspierają z pełnym sukcesem artystycznym, artyści zawodowi, spośród których na szczególne wyróżnienie zasługuje Tamara Makarowa.

Seria druga filmu góruje artystycznie nad pierwszą, a zaletą pierwszorzędną obu są świetne sceny batalistyczne. Film otrzymał staranną, znakomicie sharmonizowaną z jego treścią oprawę muzyczną, której autorem jest jeden z wybitniejszych kompozytorów radzieckich — D. Szostakowicz. Film „Młoda Gwardia" wejdzie wkrótce na nasze ekrany. L. R.